NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
MAY 30 1979
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada ✆ Tel. 466-0951
Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l.
Tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50. USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. 14.00, 3 k. 9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3. k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.
Üksiknumber —.50¢.
Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

„OUR LIFE" — „MEIE ELU" — Estonian Weekly. Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 ✆ Tel. 466-0951

— ★ —

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum.
Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773

— ★ —

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.
Asut. A. Weileri algatusel 1950.

NÕUKOGUDE KODAKONDSUS KUMMITAB

Möödunud pühapäeval toimus Eesti Majas Balti Liidu aasta peakoosolek, kus senine Liidu esimees Laas Leivat andis presideerimise üle lätlastele ja uueks presidendiks sai Läti Föderatsiooni esimees T. Kronbergs. Põneva küsimusena kerkis koosolekul uue N. Liidu kodakondsuse seaduse küsimus, mis klassifitseerib kõiki praegu N. Liidu haardes olevail maadel sündinuid Nõukogude kodanikeks.

Koosoleku avas Balti Liidu esimees Laas Leivat, kes andis ka ülevaate tegevusest.

Pressikonverentsil möödunud nädalal kerkis üles N. Liidu uus kodakondsuse seadus, mis klassifitseerib mitte ainult raudeesriide taga praegusel N. Liidu territooriumil sündinuid, vaid ka nende lapsi ja lapselapsi N. Liidu kodanikeks vastu nende tahtmist. Sel on hea külg, et see on toonud Balti küsimuse ajakirjanduse veergudele ja just uute valimiste kõrgpunktil. L. Leivat märkis, et mitmekultuuri konverentsil selgus, et Toronto hommikuleht „The Globe & Mail" oma käsiraamatus reporteritele soovitab eestlasi, lätlasi ja leedulasi nimetada „Russian". Ühele Balti Liidu juhatusliikmele oli lehe toimetus saatnud ka protesti peale omapoolse „seletuse", kus muuseas märgiti, et see ei ole täpne, et meie omas lehes praegu kasutame eestlaste, lätlaste ja leedulaste kohta „Russians" see oli varem. Uuema eeskirja järele, kui ei ole just vaja täpsemalt rahvust märkida on korraldus kasutada mitte „Russian" vaid „Soviets". Leiti, et seda on raske kommenteerida. Kui Eesti, Läti ja Leedu diplomaatilised esindajad veel teotsevad Kanadas ja Kanada de jure ei ole Nõukogude okupatsiooni tunnustanud.

Uueks Balti Liidu presidendiks valiti T. Kronbergs, Läti keskorg. esimees, abideks lätlane L. Lukss, eest-

(Järg lk. 2)

Protestid Kanada erakondade juhtidele

Nõukogude Liidu uue kodakondsuse seaduse säte, millega välismaadele asunud pagulasi ja ka nende lapsi loetakse Nõukogude Liidu kodanikeks vaatamata sellele, et neil on juba oma asukohamaa kodakondsus, on tekitanud terava vastureaktsiooni paljude etniliste gruppide liikmete juures. Eestlaste poolt saatis Eestlaste Kesknõukogu Kanadas kolmele parteijuhile protestitelegrammi, nõudes kodakondsuse küsimuse ülesvõtmist ja Kanada valitsuse seisukohta selles küsimuses. Samasuguste nõuetega telegrammi kolmele erakonnajuhile saatis ka Balti Liit Kanadas.

Soovitav on pöörduda küsimusega ka oma piirkondade kandidaatide poole.

POLIITILISED PARTEID POLE HUVITATUD RAHVUSGRUPPIDEST

Käimasolevas Kanada valimisvõitluses ükski poliitilistest parteidest ei ole võtnud otsest kontakti etniliste gruppide keskorganisatsioonidega ega avaldanud otsest huvi nende gruppide eluliste küsimuste või probleemide vastu. Et oma probleeme esile tõsta selleks 9 rahvusgrupi keskorganisatsioonide juhid korraldasid 9. mail pressikonverentsi Toronto King Edward Hotellis.

Udo Petersoo esindas Eestlaste Kesknõukogu Kanadas ja Laas Leivat Balti Liitu Kanadas. Pressikonverentsil, millest võtsid osa ka Toronto suuremate ajalehtede esindajad selgitati etniliste gruppide seisukohad Kanada ühtsuse, inflatsiooni, tööpuuduse, kultuuri ja rahva moraali allaviivate nähete suhtes. Rõhutati, etnilised grupid ei kuulu anglo-saksside ega frankofiilide hulka. Neil on oma kultuuriline tagapõhi, oma õiguslikud arusaamised ja moraalsed tõekspidamised. Nad on arvult küllalt suured, et neid arvestada ja nende seisukohti kuulata. Ärakirjad nendest seisukohtadest saadeti suuremate parteide juhtidele, John Edward Broadbent'ile, Charles Joseph Clark'ile ja Pierre Elliot Trudeau'le, varakult enne konverentsi, kuid ükski nendest ei ilmunud konverentsile ega saatnud sinna oma esindajat, kes partei seisukohti oleks selgitanud etnilisi gruppe huvitavais küsimustes.

Konverentsil ülestõstetud küsimuste vastu oli vähene huvi ka kohalikel ajalehtedel. Lühikestest kirjeldustest, mis ilmusid SUN'is ja Toronto Star'is, võis järeldada, et nende kaastöölistel ei olnud õiget ettekujutust etniliste gruppide probleemidest.

„Meie Elu" esindaja tõstis üles, teiste küsimuste seas ka selle, miks Kanada ei omanud esindajat äsja lõppenud Ülemaailmsel Anti-Kommunistliku Liidu konverentsil, vaatamata sellele, et tihti leidub ajalehtedes kirjeldusi kommunistliku agressiooni, subversiooni ja terroriaktide kohta. Vastust ta ei saanud.

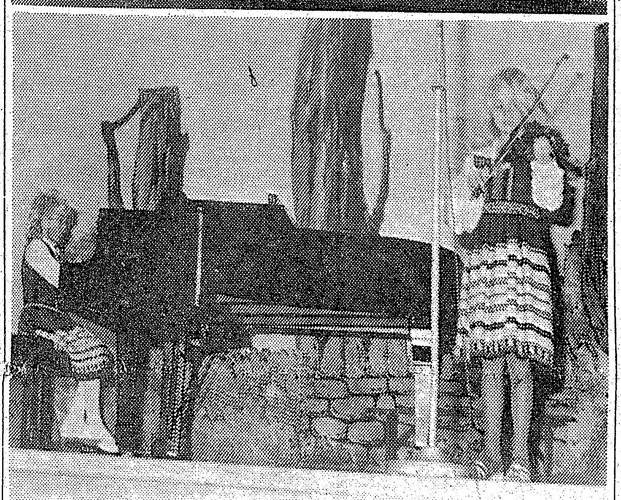

T.E.S. Täienduskooli emadepäeval esitati Henn Ründva lavastusel „Kolmed kosjad Mäeotsa talus". Pildil kolm pruutpaari. Vasakult: vaenelaps — Vivian Oder ja meremees Juhan Lindau, talutütar Juuli Lindau ja sulane Peeter Sõrra ning perenaine Linda Silma ja Tombi Toomas — Martin Kiik. All: Desiree Medri mängib viiulil. Teda saadab klaveril Vivienne Medri.
Foto — O. Haamer

LILLI JA LAHKEID LUBADUSI EMALE TÄIENDUSKOOLILT

Läinud emadepäeva aktusest, Eesti Majas, oli osavõtt elav. Emad, vanaemad, isad, vanaisad täitsid suure saali, et osa saada sellest, mida noored oma esinemistega neile sel päeval pakkusid. See pakutav oli väärt ja nauditav.

Koolijuhataja Henn Ründva ütles külalistele teretulemast aktusele, kus noored ise avaldavad emadele oma armastust ja lugupidamist.

Õpilaskoorilt kõlasid laulud: „Tänu Sulle, emakene", „Ketramas" ja „Käokene, kuldalind". Koori juhatas Lydia Aruvald, klaverisaade oli Rutt Veskimetsalt. II kl. õpilane Liisa Soots luges soravalt pika loo, lubas olla sõnakuulelik ja alati arvestada ema soove. „Sonatinat" klaveril esitades näitas väike Thomas Olvet oma oskust ja annet.

Eesti Keskkooli vilistlane Tiiu Vaikla oli aktuse kõnelejaks. Ta ütles, võime emale tänu näidata sõnades, mõtetes ja tegudes. Ema on meile tähtis ja armas isik, kes tegeleb meiega päevad ja ööd ning kuulab kannatlikult meie probleeme ja lohutab meid kui vaja, andestab kui oleme olnud pahad lapsed. Ema armastus ja arusaamine on lapsele kindel tugi ja abi, eriti siis, kui lapsel on halb tuju või kui nooruk on ebakindel. Emal on aga ka palju tööd. Võin arvata, et väsinuna on tal raske olla kannatlik, kuid ema leiab alati aega ja indu oma lapsega rääkida, aidata teda koolitöös ja muude probleemidega.

See aga ei tähenda, et ema peaks alati olema järeleandlik kõikidele laste soovidele.

Soome president käis Lääne-Saksamaal

HELSINGI (M. E.) — President Urho Kekkonen sooritas esimese Soome riigipeana ametliku riikliku külaskäigu 1948. a. asutatud Saksa Liiduvabariiki.

Reisist kirjutasid juba ette paljud Lääne-Saksamaa ja Soome ajalehed ja seda peetakse üldiselt väga tähtsaks. Liiduvabariigi parempoolne ajakiri „Die Welt", on lubanud lõpetada termi „soomestumine" kasutamise, sest see paistab paksu verd tekitavat soomlaste hulgas.

Ida-Saksamaad (DDR) Kekkonen külastas 1977. a.

Soome ja mõlemate Saksamaade poliitilisi suhteid peetakse headeks. Soome sõlmis kokkulepe nii DDR kui ka Liiduvabariigiga samaaegselt ja alati soomlased ongi olnud tihedalt seotud Saksaga — enne sõda, selle kestel ja praegu. Lääne-Saksamaa on üheks Soome suurimaks kaubanduspartneriks.

Juhtiv Soome ajaleht „Helsingin Sanomat" kirjutas reisi eelõhtul muuhulgas: „Soome välispoliitika õnnestumise tingimuseks on, et nii idas kui ka läänes tuntakse ja saadakse aru meie püüetest ja et meid kõikjal usaldatakse. On saatuslik, kui meid unustatakse ja veel saatuslikum, kui usaldus vahetub umbusalduseks. Soomele on siis väga tähtis, et Lääne-Saksamaal meid mäletatakse ja saadakse aru meie püüetest."

Eesti teadlaste delegatsioon Soomes

HELSINGI (M. E.) — Soome Akadeemia poolt küllakutsutuna saabus 4. mail külaskäigule Soome Eesti Teaduste Akadeemia delegatsioon. Selle juhiks on Eesti Teaduste Akadeemia president Karl Rebane. Teised delegatsiooni liikmed on Eesti Teaduste Akadeemia teaduslik peasekretär Arno Köörna koos Eesti Teaduste Akadeemia välismaa suhete administratsiooni ülema doktor German Tihonov'iga.

Nädala jooksul tutvunesid külalised Soome ülikoolide, instituutide ning Soomes sooritatute teadusliku uurimistöödega.

Peeti nõu ka mõlema akadeemiate vahelise koostöö arendamisest.

Akadeemik Karl Rebane, kes on saanud füüsiku hariduse, tutvus selle ala uurimisasutustega Helsingis ja Espoos.

Akadeemik Köörna on majandusteadlane ja tema tutvus Soomes tehtud majandusliku uurimistööga.

Meie kodus ei tohi me alati teha, mida tahame, sest alati ei ole meie soovid meile kasuks!
Ma mõistan, et ema tarkus ja mõis-

(Järg lk. 3)

Ida-Saksa diplomaat „hüppas ära" Helsingis

HELSINGI (M. E.) — DDR välisministeeriumi ametnik Peter Schädlich „hüppas ära" Helsingis aprillikuu lõpupoolel. Praegu on ta Bonnis.

70-ndate aastate algul tegutses Schädlich umbes kolm aastat DDR Helsingi suursaatkonna kolmandana sekretärina ja ajas muuhulgas pressiasju.

Ärahüpates Peter Schädlich oli külaskäigul Helsingis koos Ida-Saksa delegatsiooniga. Viimastel aastatel ta töötas DDR välisministeeriumi ametnikuna.

Soomest antakse tagasi ärahüppajaid ainult juhul, kui need on pärit N. Liidust vastava kokkuleppe alusel.

ÜLESKUTSE

MISS TALLINN '79

Neiud 17 ja vanemad palume registreerida 31. maiks.

Informatsiooniks palume võtta ühendus Milvi Puusepp tel. 489-4658

EESTI KUNSTIDE KESKUS korraldab näituse pühapäeval, 27. mail kell 10 hom. Tartu College'is, 310 Bloor Str. W.

EESTI VAIPU 20. SAJANDIL

Näituse ajal kell 11 hom. ja kell 1 päeval film „Alati meeles" ja diapositiive rahvarõivaist ning EKK tegevusest.

KALEV-ESTIENNE KLASSIDE

VÕIMLEMISE DEMONSTRATSIOONID

neljapäeval, 24. mail kell 7.30 õ.
Monarch Park Keskkooli võimlas,
Coxwell ja Hanson tänavate nurgal, lõunapool Danforthi.
Pääsmed $2.00 täiskasvanuile, $1.00 õpilastele.

Leeripäevaks

ja muudeks sündmusteks saadaval rikkalikus valikus sobivaid kinkeesemeid.

„MEIE ELU" talitusest
Eesti Majas, 2. korral

Laupäeval, 19. mail ja esmaspäeval, 21. mail „MEIE ELU" toimetus ja talitus on suletud „Victoria Day" puhul.

1979

P.-AMEERIKA EESTLASTE ÜLDLAULUPIDU TORONTOS

110 aastat eesti üldlaulupidusid

Reedel, 25. mail

SÜMFOONIAKONTSERT kl. 8 õhtul Metropolitan United Church (Church & Queen)

Laupäeval, 26. mail

LAULUPIDU — RONGKÄIGU algus kl. 1:30 Queen's Pargis
LAULUPIDU kl 3:00 p.l., Varsity Arena
RAHVAPIDU kl. 8 õ. North York Centennial Centre (Finch & Bathurst)

Pühapäeval, 27. mail

VAIMULIK KONTSERT kl. 3:00 p.l. Metropolitan United Church
TEATRIETENDUS: „Oleksin Laululind" kl. 5:00 p.l. Ryersoni teater (Gerrard & Yonge)

Laulupeo piletid, sümfooniakontserdi ja vaimuliku kontserdi piletid on eelmüügil igal esmaspäeval ja neljapäeval Eesti Majas alates kella 6—9 õ.

NAINE BRITI PEAMINISTRINA

Margaret Thatcher'iga Inglismaa peaministri kohal paistab, et vahepeal demoraliseeritud Inglismaa võib taas sammuda suurvõimu positsiooni. Kui Thatcheri valimiskampaania aegne programm ei ole ainult sõnad, siis koos Inglismaaga võidab terve maailm. Kuid Thatcher ei ole ainult sõnade, vaid ka tegude inimene, energiline, briljantne, terve poliitilise mõistusega ja kartmata. Ta nägi, mõtles, ütles ning tegutses, et saada selleks, kes ta nüüd on. Ta siht ei olnud peaministri positsioon, vaid parandust nõudvad ühiskondlikud-poliitilised probleemid Inglismaal ja rahvusvahelises ulatuses.

Probleeme nähes ja lahendusi tundes, oli Thatcher silmapilgul kõige silmapaistvam riigijuht kogu maailma ulatuses, kes toob murrangu Inglismaale ja võib oma mõju maksma panna demokraatiate peres kaasa arvatud ka USA. Seda on maailma arusaajad pead oodanud, kuid julguse puudusel jätnud tegemata. Thatcheril pole julgusest puudu. Küsimuses on vaid, kas ta leiab julged kaastöölised oma valitsusse. Thatcheri valitsus omab alamkojas absoluutse enamuse ja nii on tal ka tegutsemiseks võimalused.

Inglismaa on kannatanud sotsiaalreformide ja administratsiooni ülekulutuste all Attlee valitsusest peale. Inglismaa vähjahaiguseks on olnud organiseeritud tööliskonna tugevus ja palgavõitlused koos kaasnevate laastavate streikidega. Mõlemad kokku on koormanud eramajanduse tohutu maksukoormusega ja on teinud inimese riigi sulaseks. Thatcher tahab tuua Inglismaale uue tasakaalu töölisunioonidega, piirata riigi kulutusi ja kärpida makse selleks, et need produktsiooni läheksid ja uusi rikkusi looma hakkaksid.

Kuid Thatcher ei suvatse kokkuhoidu iga hinna eest. Riigikaitse on koht, kus ta tahab neid suurendada. Thatcher on ülimalt mures N. Liidu relvastuse kasvuga ja rahvusvahelise ekspansiooniga, et vastujõuna peab ka Inglismaa tugevust oluliseks isegi sedavõrd, et näeks Inglise—USA ühist operatiivset merejõudu paigutusega strateegiliselt vajalikus kohas. Ta ei hinda Euroopa majanduslikku ja rahalist uniooni, küll näeks Euroopaga ühist välis- ja kaitsepoliitikat. Kuid enne tahab ta Inglismaa vabastada riiklikust kontrollist ja regulatsioonidest, ning taastada majandusliku endaalgatuse, kuid üle kõige likvideerida tööliskonna hoolimata majandusliku diktaadi majanduslikus ning ühiskondlikus sektoris. Ta tahab denatsionaliseerida mitmedki ettevõtted, kuid ei kavatse riiklike toetustega ülal hoida sarnaseid, mis omal jalal ei seisa.

Thatcher ei saa olema kerge partner USA Jimmy Carterile seisukohtade erinevuse tõttu. Ta lubab siiski: „Säilitada sõbralikud vahekorrad kahe ingliskeelt rääkiva rahva vahel, kelle ühine ajalugu ja püüdlused ei tohi muutuda iga uue presidendi või peaministri valikuga". Thatcher mõistab maailmapoliitilist olukorda, Inglismaa osa selles ja nii ulatavad tema mõtted ja kavad sügavalt ka rahvusvahelisse poliitikasse.

Pärast valimisi Rodeesias ja kui põhilised printsiibid, mis üles seati Rodeesia eraldumise momendil 1961. aastal, on täidetud ei näe Thatcher ühtegi põhjust, miks Rodeesia uut valitsust mitte tunnustada, sanktsioonid maha võtta ja selle maaga läbikäimine uuesti jalule seada. Thatcher teab, mis ta tahab, Jimmy Carter ei tea.

Thatcher ei silita ka Nõukogude Liitu, vaid ütleb selgesõnaliselt välja, kust oht maailma ähvardab, sest Nõukogude Liidu eesmärk domineerida kogu maailma, ei ole kunagi muutunud. Ta näeb selle relvastuse pidevat kasvu ja subversiooni kogu maailmas. Neis küsimustes on Thatcheri jutt julge ja selge — esmakordselt aastakümnete järgi. Kuid Thatcher ei veereta sõnu ka Inglismaa immigratsiooni probleemides ja ütleb välja, et ta tahab värvilise invasiooni Inglismaale seisma panna.

Thatcher tahab olla peremees omal maal ja ei karda süüdistusi diskriminatsioonis ja ebahumaansuses, mis on mujal (ka Kanadas) saanud pühadeks mõisteteks, millede vastu ei julge ükski suud praotada.

Thatcher tahab Inglismaast jälle Inglismaa teha. Ta tahab anda selle muudatuse, mispärast ta valimistel võitis. Kui ta leiab omale sobivad kaastöölised, siis kerkib ta ajaloo veergudele Golda Meyeri ja Indira Gandhi kõrvale läänemaailma naisena, kes oma tugevad jäljed jätab.

V.

VIIMASED VALIMISEELSED LUBADUSED

Liberaalide juht P. E. Trudeau tõstis esile tähtsaima lubadusena hoida Kanada koos, kui valijaskond annab temale volituse tugeva keskvalitsuse loomiseks. Ta rõhutas, et Kanada ühtsus ei tähenda ainult poliitilist ühtsust vaid ka koostööd provintsi- de vahel kultuurilisel, majanduslikul ja loodusvarade kasutamise alal. Igal provintsil peaks olema oma rahvuslik tunnetus, nagu Quebecil, kuid üle selle peaks olema tugev Kanada tunnetus, mis hoiab provintsid koos ühise rahvana. Seda tunnetades kõik teised probleemid on kergesti lahendatavad.

Konservatiivide liider Joe Clark loeb tähtsaimaks probleemiks millele lahendus tuleb leida — tööpuudust. Selle kõrvaldamiseks tuleb eriliselt edutada majade ostmist, võitlemist inflatsiooni vastu ja hindade tõusu pidurdamist. Töövõimaluste loomine noortele on selle juures üks tähtsamaid probleeme. Ta on veendunud, et terve majandusliku olukorra juures provintsid leiavad ühise keele koostöötamiseks ja Quebeci lahkulöömise küsimus Kanadast langeb iseenesest ära. Riigimajanduse elustamiseks ta on valmis investeerima 3.5 miljardit dollarit ja loodab selle kaudu varsti riigivõlga vähendada.

NDP juht Ed Broadbent püsib selle juures, et Kanada riigimajandust on halvasti juhitud, riik on võlgades ja rahakurss langeb. Vajalik on riigimajandus viia tervetele alustele, Kanada maapõuevarade kasutamine tuleb teostada kanadlaste poolt ja maa teha majanduslikult rippumatuks teistest riikidest. Otsekohe tuleb pidurdada hindade tõus, kindlustada üldine arstiabi, soodustada kinnisvarade ostmist ja kindlustada naistele võrdsed õigused meestega.

Oma seisukohtade selgitamiseks ning vastasparteide ja nende juhtide taotlustes puuduste esile tõstmiseks korraldati Kanada TV-jaamade ja ajakirjanike koostöös pühapäeval, 13. mail vaidlusõhtu parteijuhtide vahel. Vahendajaks ehk moderaatoriks oli dr. David Johnson Montrealist. Vaidlus kestis 2 tundi ja oli organiseeritud selliselt, et esiteks vaidlesid NDP juhiga Clark ja Trudeau ja siis omavahel Clark Trudeauga. Vaielusi jälgides tuli veenduda, et kõik parteijuhid olid end hästi ettevalmistanud, olid teadlikud kõigis olulistes küsimustes ega teinud sellist rumalat avaldust nagu president Ford Jimmy Carteriga vaieldes. (Seda näidati enne vaidluse algust).

Pärast vaidlust kogutud vaatluste kohaselt peeti kõige edukamaks Ed. Broadbenti juba selle poolest, et tema oli tõstetud selle vaidluse ajal teiste suuremate parteidega ühele tasemele. Ta oli väga enesekindel ja agressiivne oma vastaseid rünnates. Peaminister P. E. Trudeau olukord oli raskeim, teda rünnati kahelt poolt kuid ta suutis kogu vaielduse ajal väga rahulikuks ning veenvaks jääda ning pälvis kõigesuurema sümpaatia. Konservatiivide juht Joe Clark oli väga teadlik igal alal ja esitas vajaduse korral küllalt arvulist materjali oma seisukohtade põhjendamiseks. Tal oli küllaldaselt agressiivsust, eriti Trudeau ründamisel, kuid viimases analüüsis teda loeti ebakindlamaks vaieluse ajal kui oma tavalistes esinemistes rahva ees. Kommentaatorid nõustusid lõpuks, et rahvas otsustab viie päeva pärast, kes neist moodustab uue keskvalitsuse või jätab ohjad endise juhi kätte.

Nõukogude . . .

(Algus esiküljel)

lane L. Leivat ja leedulane J. Simanivicius. Liidu juhatusliikmeks on veel eestlane M. Epner. Presideerimine läks üle ka Balti Naiste Nõukogus, kus uueks esinaiseks on J. Leimanis. Ülevaate nõukogu tegevusest andis pr. H. Aruja.

Ottawa osakonna tegevusest rääkisid W. Pent.

ja teised kohaletulnud liikmed pikemalt. Arutati seda, kuidas tõhusamalt korraldada Balti õhtuid ja teisi üritusi ning kuidas pidada kontakti valitsuse ja rahva esindajatega. Leedulasel Al. Juzokonisel oli täielik tekst N. Liidu uuest kodakondsuse seadusest ja analüüsiti selle negatiivseid mõjusid asjaosalistele. Selgus, et selle seaduse järele on Baltikumis sündinud, nende lapsed ja lapselapsed N. Liidu kodanikud. Kuna see küsimus on päevakorral, siis tehti Liidu juhatusele ülesandeks teha kõik, mis võimalik, et selle vastu tähtmist klassifikatsioonile vastu astuda. Leiti, et kodumaade külastajate suhtes saab selle mõju vältida ainult, kui Kanada ja USSR sõlmivad vastava omavahelise lepingu.

A. Tinits leidis, et seda küsimust tuleks rahvale selgitada, sest mõned eestlased ostavad juba püsse, et ennast võimaliku küüditamise vastu kaitsta. Asi ei ole nii halb, sest N. Liidu seadus ei kehti Kanadas, kuid kehtib küll nende suhtes, kes külastavad N. Liitu. L. Leivat selgitas olümpiaadi puhul vajalikku selgitustööd ja leidis, et see toimugu õigeaegselt.

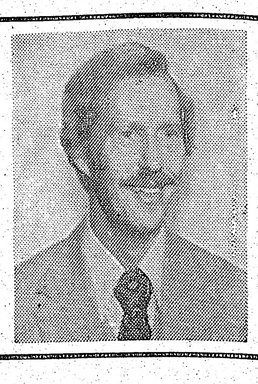

BILL KUNNAS ütleb:

„Rääkige minuga enne kui hakkate uut autot ostma."

Pruugitud autod — uued autod — veoautod.

Müügid ja rentimine.

BRIAR WOOD

Chevrolet Oldsmobile Ltd.

321 Lakeshore Rd. W. Mississauga

Telefon kontoris: 416-278-3365

kodus: 416-621-5091

AKTUAALSEL TEEMAL

SAATANAL ON SIISKI VARI

Hiljuti lugesin suure põnevusega ühte parimat kirjeldust kommunistlikust orjapõrgust Nõukogude Eestist, pealkirjaga „Kuradil ei ole varju", kus Aili Helms kirjeldab Eesti naiste ja koolitüdrukute piinamisi Tallinna Pagaris ja Patareis. Pagari all mõeldakse endist E. V. sõjaministeeriumi hoonet Olevi kiriku lähedal ja Patarei all omariikluseaegset Keskvanglat. Esimeses asus kurikuulus kommunistliku salapolitsei KGB, mis tookord kandis NKVD nime, piinamisasutis ja teises oli ka nüüd vangla, kuid kommunistlik vangla. Autoril on kõiges kirjeldatus tuline õigus, kuid selle põneva raamatu pealkirjas ta minu arvates eksib — saatanal on siiski vari ja suur must vari.

Sellele veendumusele tulin, kui möödunud nädalal leidsin „Toronto Sunis" Ida-Euroopast pärit immigrante puudutava artikli. Seekord ei kirjutanud mitte meile tuntud ja meisse hästisuhtuv ajakirjanik, vaid kirjutaja oli hoopis uus mees, Bill Houston. Kirjutises ei ole meile midagi uut, selles kirjutatakse, et N. Liidus valmib uus seadus, millega 1. juulist alates kõik need üle kolme miljoni kanadlase, kes on sündinud maadel, mis nüüd moodustavad N. Liidu territooriumi loetakse N. Liidu kodanikeks. Kuid ainult mitte nemad, vaid ka nende lapsed kelle mõlemad vanemad on neil territooriumidel sündinud loetakse N. Liidu kodanikeks. Need, kellel ainult üks vanem on seal sündinud omavad valiku õiguse. Nad võivad ennast ka N. Liidu orjariigi kodakondsusest lahti ütelda.

Artiklis märgitakse, et eriti ukrainlased on vihased, kelle peres on kõige rohkem neid, keda see seadus otseselt puudutab, sest neid on kõige rohkem ja nad on ka kõige usinamad oma kunagise kodumaa külastajad, mis on nüüd kommunistlik maa. Ukrainlased ja baltimaalased olevat küsinud selgitust Kanada välisministeeriumist, kus olevat märgitud, et neil on seadusest teadlikud, kuid nad ei saa midagi teha selleks, et kuidagi mõjutada ühe teise maa seadusi.

Tuntud Ukraina vabadusvõitleja Andrei Bandera selgitab seda, kui ohtlik on selline seadus eriti neile, kes külastavad N. Liitu. N. Liidu võimud võivad nendega teha, mis nad soovivad, sest nende asukohamaa võimud ei saa neid aidata, kui nad seal vangistatakse. Ta toob ette, et edaspidi võidakse kõiki nn. dissidente teha vastutavaks selle eest, kui nende sugulased väljas teevad kommunismivastast selgitustööd. Märgitakse, et Poola, Ungari, Tshehhi, Läti keskorganisatsioonide esindajad ja Juudi Kongressi esindaja protesteerisid pressikonverentsil sellise seaduse vastu.

Kuid „Toronto Sun" toob oma alalise kaastöölise, eestlanna Kadi Kaljuste, sulest sõbralikuma kirjutise, mis kunagi selles lehes on eestlastest kirjutatud. Kadi Kaljuste on Kanadas sündinud, kuid tema vanemad on pärit Eestist, kust nad lahkusid, siis kui venelased selle maa okupeerisid. Kadi märgib, et sajad tuhanded kanadlased on samas olukorras, kui tema. Nad naudivad Kanada demokraatiat ja vabadust ja on nüüd langenud ohvriks ühe võõra riigi seaduslikule aktile, kus nad pole kunagi elanud ega kuhu nad ka kunagi ei taha minna. Ta ütleb, et N. Liit võib peale sundida oma kodakondsust, kuid ta ei suuda muuta meie tundeid ja viha ning märgib, et siin on tegemist nende uute kodanike isikuvabaduse vägivaldse rikkumisega.

Eeltoodu näitab, et Nõukogude orjariigi põlatud ja närune kodakondsus hiilib meil taga, kui saatana must vari. Kui omal ajal Rootsis algas sama protsess ja vene kodakondsuse peale kirjutamine sünnitunnistustele ja mujale, siis sai sellelt maalt ära tuldud. Nüüd aastakümnete järele on sama N. Liidu kodakondsuse must vari meile järele jõudnud. Ärgu keegi mõtelgu, et meie nimi on toodud Kanada suurte lehtede veergudele sümpaatiast meie vastu. Ei, seda eiole. Need ei ole kunagi tunnud huvi meie okupeeritud kodumaa vastu. Sellel peavad olema hoopis teised põhjused. See näib olevat alles suurte naljade väikene algus. Küll järgneb kahe kodakondsuse peale kirjutamine nende isikute passidele. Ega siis muidu ükski Kanada partei praegustel välimistel välispoliitilisi küsimusi muidu poleks valimispropagandast unustanud. Peaminister P. E. Trudeaul on ju oma kuulus sõprusprotokoll ja ega ta ilmaaegu ei uhkusta oma tugeva riigijuhi õiguste nõudmisega. Saame aru, et Helsingi lepe ei olnud paljas tsirkus, vaid see uus Moskva ukaas toetub nüüd ühe otsaga Helsingi leppele. Peale aastaid kestnud kauplemisi on sajalehekülje line SALT II, relvastuse vastastikune vähendamise kokkulepe valmis ja kirjutatakse varsti alla. Sellele järgneb laiahaardeline kaubavahetus, muidugi ühekülgne Moskva hüvitamine ja võlgumüümine. Et jätta inimlikku muljet ja petta USA senaatore selleks vahetati eestlasest spiooni Valdek Engeri vastu ja ühe teise vene spiooni vastu 5 poliitilist vangi välja.

Kaks neist olid äravalitud rahvast ja need tegid suure demonstratsiooni New Yorgis ja nõudsid oma suguvendadele õigusi. Kirjutatigi, et juute lasti rohkem N. Liidust välja. Kuid Kanada valimiste algul ei protesteerinud siia Torontosse tulnud mitte oma suguvendade eest, vaid demonstreerisid selleks, et raudeesriidetagustelt emigrantidelt kodakondsust ära võtta. Vastav minister Roberts lubaski seda teha, kui ta tagasi valitakse, mis on praegu küsitav ja R. Kaplan lubas vastava seaduse algatada Kanada parlamendis.

Sellega on see kodakondsus muutunud ka Kanada valimiste üheks loosungiks. Selleks nüüd see jutt mitme Kanada lehe veergudel. Kokkuvõttes saatanal on siiski vari ja must pikk vari.

AJK

Esto Mutual Fund Ltd.

11. mail aktsia-hind $8.35

145 King Street West, Suite 1900, Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131

Õhtul tel. 925-6812

Teised lehed

Puuduvad igapühapäevased jumalateenistused

USA-s ilmuv „Eesti Postimees" kirjutab oma 3. mai numbris muuhulgas

„Vaadeldes eesti koguduste elu ja tegevust Ameerika mandril tuleb märkida:

Igapühapäevased jumalateenistused puuduvad paljudes eesti kogudustes. Kuigi mõnes suurlinnas on mitu eesti kogudust, ei toimu seal sageli paljudel pühapäevadel ühtegi eesti jumalateenistust. Õpetajate abiliste ettevalmistamise kursusest olevat olnud hulga osavõtjaid, nii ei peaks paljudes kogudustes raskusi olema igapühapäevaste jumalateenistuste pidamisega, kui õpetaja peaks puuduma.

Mõnel rahvuslikul tähtpäeval või kirikupühal võib sageli eesti ajalehtedest lugeda teateid, et jumalateenistusi neil päevil ei toimu. See on uus traditsioon eesti kogudustes, mida kodumaal ei tuntud.

Praeguste eesti kirikuõpetajate ja koguduse liikmete vanema generatsiooni kadumisega peavad paljud eesti kogudused tegevuse lõpetama, kui noorte hulgast ei tule uusi eesti kirikuõpetajaid ja kui noorem generatsioon ei tunne vajadust eestikeelsete jumalateenistuste järele ja ei taha kanda eesti koguduste tegevusega seosesolevaid kulusid. Need on meile siiski suured probleemid, millest ei tohiks me ükskõiksusega mööda minna."

ILMUS

ANTS VOMMI

kauaoodatud luuletuskogu, nägusas köites

„VARJUD"

Hind $8.00

Postiga tellides lisandub saatekulu.

Saadaval

„MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Poliitilisel malelaual

N. LIIT LAIENDAB OMA SOTSIALISTLIKKU TERRORIÕIGUST

Uus Nõukogude Liidu kodakondsuse seadus, mis kehtestub 1. juulil loeb N. Liidu kodanikeks kõik isikud, kes on sündinud väljaspool N. Liitu endiste N. Liidu või tema poolt vallutatud rahvaste hulka kuuluvate vanemate lastena. Kui ainult üks vanematest kuulub nende hulka, siis on lapsel valiku võimalus. Sellest järeldatakse, kui ta seda valikut ei tee on ta N. Liidu kodanik, nagu üks tema vanematest.

Üksi Kanadas see seadus võiks puudutada ligemale 3 miljonit uuskanadlast, kelledest mõned on sündinud siin 50 või 60 aastat tagasi ja omavad vähest ettekujutust sellest, mis on N. Liit. Küsimust on arutatud etnilistes gruppides ja mitmel pressikonverentsil. Ukrainlaste seast R. Mykytchuk avaldas ajakirjanike ees imestust, et Kanada valitsus ei ole seni välja astunud oma kodanike õiguste kaitseks ja lubab neid karistada N. Liidus sealsete seaduste ja karistusmäärade alusel.

N. Liidu uut kodakondsuse seadust tuleb vaadelda kui poliitilist malekäiku, millega tahetakse pidurdada N. Liidu vastast propagandat ja sealse valitseva korra kritiseerimist. „Sotsialistliku õiguse" alusel on nõukogude korra kritiseerimine riiklik kuritegu sellele vaatamata kas seda tehakse raudeesriide taga või väljaspool seda. Kuritegu on ka see, kui sellist kriitikat pealt kuulatakse ja selle vastu välja ei astuta. Kuna aktiivsemad N. Liidus valitseva korra kritiseerijad on etnilised grupid oma organisatsioonide ja keskesinduste kaudu, siis „sotsialistliku õiguse" alusel osavõtmine nende organisatsioonide tegevusest on riiklik kuritegu ja karistuse väärne. Uus N. Liidu kodakondsuse seadus annab selleks pärast 1. juulit seadusliku aluse.

Sisuliselt see on uus moodus terrori avaldamiseks isikute vastu, kes kavatsevad külastada oma raudeesriide taga asuvat kodumaad. Et vältida karistuse ähvardust sinna minekul, nad peavad hoidma kõrvale oma rahvuslike organisatsioonide tegevusest, mitte kritiseerima seal valitsevat korda, ei kodumaale minnes ega sealt tulles. Kui etnilised grupid on sunnitud vaikivasse olekusse, siis väheneb kommunismivastane aktiivsus ka läänevabade rahvaste juures ja „sotsialistlik terrori õigus" rakendub kogu maailmas.

A. N.

KADI KALJUSTE EESTISÕBRALIKUD ARTIKLID „SUN'IS"

Esmakordselt on „Toronto Sun'i" veergudel noor eesti ajakirjanik Kadi Kaljuste hakanud positiivselt ja haaravas sõnastuses esile tõstma meie probleeme. Ta kirjutas 10. mai väljaandes seoses Soveti kodakondsusega. 13. mai „Sunday Sun'is" leidus Kadi Kaljuste etniliste lehtede toimetajatega tehtud jutuajamine pealkirja all: „Etniline press ülistab „Sun'i" kohtuasja".

Teatavasti tõsteti aastapäevad tagasi raske süüdistus „Sun'i" peatoimetaja Peter Worthingtoni ja lehe presidendi D. Creightoni vastu „Official Secrets Acti" rikkumises. Neid süüdistati, et leht on avaldanud valitsuse saladokumendist andmeid. Kirjutis käsitas muuseas Vene saatkonna diplomaatide väljasaatmist, nende hulgas eestlaste hingepüüdjate W. Weberi ja tema järglase Peter Lilenurme väljasaatmist Kanadast. Nad, Worthington ja Creighton, olid aastapäevad eeluurimise all ja neile läks see maksma üle 100.000-de dollari. Ontario Kõrgema Kohtu liige Karl Waisberg aga lõpetas süüdistuse, sest süüdistuses, mis prokurör ja politsei oli tõstnud puudus süüteo koosseis. Andmed, mis lehes olid, olid juba varem CBC jt. poolt tehtud teatavaks.

Kadi Kaljuste küsitles sellega seoses etniliste lehtede toimetajaid. Ka „Meie Elu" toimetaja Heino Rebane ütles „Sun'ile" kokkuvõttes, et enamik kanadlasi mõistavad ja austavad neid privileege, mida naudime siin. Enamik emigrante tulid maadest, kus varemalt kehtisid parlamentaarse riigikorra põhimõtted ja riigivalitsus ja kohus funktsioneerisid iseseisvalt. Enne vene okupatsiooni Eesti valitsus oli ka rajatud neile põhimõtetele. Samad ideed kajastuvad nüüd siin.

Kadi Kaljuste küsitles veel Poola lehe toimetajat, kes märkis muuseas, et N. Liidus prokurör vabritseerib süüdistusi. Slovaki lehe toimetaja märkis, et N. Liidus puudub ajakirjanduse vabadus ja oleks P. Worthington ja D. Creighton saadetud otse vanglasse. Valgevene lehe toimetaja ütles, et N. Liidus oleks süüdistatavad saanud vähemalt 10 aastat vangistust. Kuid prokurör süüdistas neid siin ka seaduse alusel, milles oli nähtud ette veelgi raskem karistus. Kirjutise lõpul märgitakse, et emigrandid neist raudeesriide tagustest maadest ei tulnud majanduslikel põhjusil, vaid nad tahavad elada demokraatlikul maal. „Sun'i" kohtuasi oli „sümboolseks hoiatuseks" sellest, kui kergesti võidakse väänata õigust, lõpetab ajakirjanik.

10. mai „Sun'is" sama **ajakirjanik kirjutab seoses N. Liidu uue kodakondsuse seadusega,** mis ka teda, kes on sündinud Kanadas loeb N. Liidu kodakondsusse, sest tema vanemad on Eestist pärit, kust nad põgenesid kommunistliku vägivallasüsteemi eest, et elada demokraatlikul maal. Kadi Kaljuste märkis, muuseas, et ta on ühe võõra riigi seaduse ohver, riigi kus ma pole kunagi olnud. Kuid nende seadustega ei suudeta muuta meie tundeid ja viha vägivalla ja ülekohtu vastu N. Liidus.

Kapellmeister Peeter Saul Helsingis

HELSINGI (M. E.) Soome pealinna esimese mai üheks traditsiooniks on igaaastane „vappu-matinea" (esimese mai matinee), kus esinevad mitmed tuntud artistid.

Sel aastal matinee dirigendiks toodi Peeter Saul Tallinnast.

Artiklis, mis ilmus ajalehes „Helsingin Sanomat" 1. mail, ütles dirigent Saul muuhulgas: „Suur tänu soome muusika-kangelasele George de Godzinskyle selle eest, et ta abistas mind väga palju 1960-ndatel aastatel, millal meile oli raske välismaa uudsusi saada. Tollal „Gode" alustas eesti kerges muusikas täiesti uue suuna."

Peeter Saul hakkas õppima esiteks Tallinnas ja täiendas end kolm aastat Leningradis.

Varem on Peeter Saul dirigeerinud Soomes Kuopio ja Kouvola linnades.

Televisioonis on ta ka Soomes nime saanud mitmete „Sävelsilta"-kavade puhul, mida ühel ajal korraldati Eesti ja Soome televisioonide ühissaatena.

Tallinna raadio 40-liikmeline kerge muusika orkester on tuntud kõikjal N. Liidus just selle pehme eesti „kõla" tõttu. Moskvas andis orkester möödunud aastal kokku 25 kontserti täiele majale.

Jugoslaavia diplomaat saadeti Kanadast välja

Jugoslaavia abikonsul Torontos Mijat Tomic saadeti Kanadast välja, sest ta sekkus diplomaadile lubamata viisil Toronto jugoslaavlaste sisse-llu. Jugoslaavia koosneb mitmest eraldi rahvast, kes võitlevad omavahel ja enamik neist rahvastest taotlevad omale iseseisvust. See omavaheline heitlus kandub üle ka Torontos asuvasse Jugoslaavia koloniisse. M. Tomicu tegevus on põhjustanud rahutusi jugoslaavlaste keskel.

Nädalakroonika

MOSKVA LÄHIS-IDA PROBLEEME LAHENDAMA?

Valgest Majast kuuldub, et president J. Carter taotleb N. Liitu tuua ka ühe osalisena Lähis-Idas Araabia riikide ja Egiptuse vahelise konflikti lahendamise juurde, sest J. Carter arvab, et ainult Moskval on mõju Yasser Arafatile ja Palestiina terroristidele.

Liitunud Rahvaste Organisatsiooni rahuvalvurid peatasid Iisraeli pataljoni, kes tungis Liibanoni territooriumile ettekäändel, et jälitada Palestiina terroriste. Iiri pataljoni ülem teatas ründavale Iisraeli pataljoni ülemale, et kui nad nende juristiktsiooni all olevasse territooriumi tungivad, siis algab võitlus.

Moskva kiidusõnad Poola päritoluga president J. Carteri julgeolekunõuniku Z. Brzezinskile olid suureks üllatuseks, sest senini sai ta korduvalt Kremlist sõimata. Põhjuseks peetakse, et ta oli üks SALT II suuremaid toetajaid ja venelased taotlesid seda lepingut iga hinna eest, sest nad ei pea ühtegi lepingut ja ei lase ka lepingu täitmist kontrollida ning on sellega USA-d järjekordselt alt tõmmanud. Kuid tavaliselt maksab USA kõikidele oma halbadele lepingutele heldekäeliselt juurde. Oodatakse suurte krediitide andmist N. Liidule pärast SALT II allakirjutamist.

Moskvas tuntakse suurt muret moslemite usulise liikumise laienemise suhtes Iraanis. N. Liidus, Kazhagstanis, Usbekistanis, Turkmenias Kirgiisias ja Tadshistanis. Lõuna-Venemaal elab praegu üle 40-ne miljoni moslemiusulise. Moskva kommunistlik partei peab moslemi usulisi range kontrolli all. Enne kommunistlikku korda oli selles piirkonnas vähemalt 24,000 mosheed. Nüüd on neid käigus kõigest 240 ja needki kaugemates maapiirkondades. Iraani uus moslemite valitsus lubas relvi ja kõike abi selleks, et Moskvast toetatud ja võimule upitatud Afganistani kommunistlikku valitsust kukutada. Selleks käivad seal võitlused. Iraanis on tulnud võimule verine moslemite terrorirezhiim ja kommunistlikud terroristid Moskvast austavad ja kardavad ainult terroriste.

INCO töölised lükkasid tagasi ametiühingu juhatuse poolt tehtud kokkuleppe Sudbury suurtööstuse juhatuse ga, millega 8 kuud kestnud streik jätkub. Tööstuse juhatus märgib, et INCO töölisi ässitatakse kommunistlikkude agentide poolt üles kokkulepet, kus pea 100% ametiühingute nõudmised tööstuse juhatuse poolt rahuldati, tagasilükkama. Tööstusel oli rohkesti valmissaadusi laos, mis vahepeal odava Kanada rahakursi tõttu ära müüdi ja INCO juhatus kardab, et ta kaotab oma turud.

Peaminister P. E. Trudeau ähvardas, et kui tema valitakse tagasi, siis ta kutsub kokku veelkord provintsipeaministrite konverentsi uue Kanada põhiseaduse asjas ja juhul, kui tema ettepanekud seal ei aksepteerita, siis ta läheb provintsidest mööda ja rahvahääletusega annab uue põhiseaduse. Ta märkis ka, et juhul kui liberaalid ei saa neil valimistel absoluutset enamust jääb tema peaministri kohale edasi ja ta ei anna peaministri kohta kõige suurema partei juhile, kui selleks osutub konservatiivide juht Joe Clark. Tal toimus möödunud nädalal Maple Leaf Gardenis suurem valimiskoosolek, kus suur areena oli kuulajatega täidetud.

Claude Ryan, Quebeci liberaalide partei juht, kes hiljuti koos ühe teise liberaalide partei liikmega Quebeci provintsi järelvalimistel valiti parlamendi liikmeks, asus nüüd parlamendis opositsioonijuhi kohale. See annab talle soodsamaid võimalusi võidelda separatisti Rene Levesque vastu.

Uputuse hädalised pääsesid möödunud nädalal Winnipegi Red River uputuse piirkonnas, North Bay uputuse piirkondades ja Idarannikul uputuse piirkondades oma vee voogude poolt rikutud kodudesse. Ametivõimud on asunud kahjustusi hindama, et vastavate abirahadega kahjusid osaliselt hüvitada.

Washingtoni toidu ja arstimite komisjon tegi teatavaks oma uurimused, mille järele sahhariin põhjustab põievähki, ja seda eriti meeste juures. Seda kinnitab ka dr. E. Farber Torontost.

N. Liit on saatnud tugevad sõjajõud venelaste poolt pärast Teist Maailmasõda okupeeritud Jaapani saartele, mis asuvad Jaapani mandrist põhjas. Eriti suuri jalaväeüksusi saadeti suuremale saarele Hokkaido.

Iraani moslemite Ajadollah Khomeini mõrvakomisjonid jätkasid ja suurendasid oma tegevust. Nad hukkasid juudisoost plastikatööstuse omaniku miljonäri, 61. a. Habib Elghaniani. Hukati ka teine juudisoost miljonär Rahim A. Khorran. Mõlemaid süüdistati Iisraeli ja sionismi toetamises ja koraani eeskirjade vastases tegevuses. Tapeti rida shahhi kindraleid, ministreid ja teisi kõrgemaid ametnikke. Peaminister M. Bazargan avaldas protesti hukkamiste vastu.

Miljonär Cyrus Eaton suri 95. aasta vanuses. C. Eaton oli Lenini ordeni omanik ja ajas oma suured rikkused kokku peamiselt kommunistidega kaubeldes ja tehingutega, mida teised ärimehed ei sooritanud.

Hiina tasub USA-le vana võlga 80 miljonit dollarit, mis on aluseks uue Hiina—USA kaubalepingu sõlmimisel.

Hiina ja N. Liit otsustasid jälle jätkata läbirääkimisi ideoloogilistes küsimustes. Mõneltpoolt arvatakse, et peaministri abi Teng taotles oma USA külastusel luua liitu N. Liidu vastu, kuid sai tagasilöögi osaliseks ja nüüd toimub Pekingi ja Moskva lähenemine uuesti.

N. Liit on üle võtnud Vietnami USA poolt ehitatud sõjasadamad ja veab sinna moodsaid relvi. Relvi tuuakse ka Afganistani, mis mõni aeg tagasi muutus Moskva satelliidiks.

President J. Carteri üheks uueks N. Liidu hüvitamise sammuks on SALT II allakirjutamine, mille ümber kauplemine käis kaua aega ja millega USA müüb kommunistidele lepingu teel maha õiguse oma maad ja vaba maailma kaitsta. Kirjutatakse kuuldavasti alla Euroopas, kuid paik ei ole senini veel kindlaks määratud.

President L. Brezhnevi peetakse N. Liidu juhtide poolt juba tervislistel põhjustel mitte enam täie mõistuse juures olevaks, seepärast ei lubata tal enam üksi välisriikide juhtidega kohata.

Lilli...

(Algus esiküljel)

tus on mulle sihiks õigele eluteele! Mõistan ema talitusviisi meie kasvatamisel ja arvan, kui olen kord ise ema, ei anna ma oma lapsele kõike, mida ta soovib, sest tean, kõik lapse soovid pole kasulikud.

Täname emasid, kelle abi- ja hoolega oleme ka saanud emakeelset haridust ja eesti meelsust. Eesti keele rääkimine on meile eestlastele väga oluline.

Seda keelt peame ka oma lastele edasi andma.

Ema oli see, kes meile esimesed eestikeelse tähed õpetas, kes viis meid eesti lasteaeda ja eesti kooli. Tajun nüüd, et peame rääkima eesti keelt ja tänan eesti emasid, kes on aidanud oma lastel hoida meie emakeelt. Loodan, et tuleviku eesti emad ka nii tublid on kui meie emad tänapäeval.

Publik kuulas hiirvaikselt noore kõneleja südamest tulevat ja südamesse jäävat kõnet ning tunnustas seda pika aplausiga. Kõnelejale annetati roosasid roose.

Järgnes ühislaul traditsiooniline: „Ema süda".

Väiksed deklameerijad I klassist ütlesid emadele ja vanaemadele tänu, kiitusi ja lubadusi täie tõsidusega.

Lauljatar IV klassist, Rutt Küng, võlus publikut oma õrna häälega, lauldes „Kevade igatsus" ja „Pasun ja trumm".

Julgelt deklameeris Erik Silmberg I klassist „Kannikene emale".

Eriklassi õpilased näitasid oma eesti keele oskust lauluga: „Kui mul oleks linnutiib".

Hea takti ja löögiga esitas klaveril V kl. õpilane Ingi-Mai Loorand Maxwell Ecksteini „Rapsoodia". VI kl. õpilased Kalli Hubel, Karin Jürman ja Kristi Lüdig näitasid oma vilumust deklamatsioonis „Emale". J. Aaviku seatud eesti rahvaviise „Kevadel" ja „Kiigu, liigu" kandsid ette õekesed Desiree ja Vivienne Medri. Desiree viiulil, Vivienne klaveri saatel. Ettekanne õnnestus täielikult.

Huvitavas kassitantsus tantsisid Anne Käärid ja Erika Niit. Valge- ja must kass imiteerisid hiirepüüdu noorena ja 50. aasta pärast, mil enam koeragi ei kardeta. Toreda tantsu juhataja Kai Käärid sai tunnustuseks roose.

Kõiki ettekandeid tunnustas publik aplausiga.

II eeskava osas tuli lavale **koomiline ooper „Kolmed kosjad Mäeotsa talus".**

Koolijuhataja Henn Ründva seletas, enne eesriide kerkimist publikule selle laulumängu sisu, mis oli tulvil õnne. Noored alg- ja keskkoolist olid suutnud ära õppida küllaltki raskepärased laulud ja osad. Ettekandesse oli põimitud huvitavaid rahvatantse. Ooperi lavastaja oli Henn Ründva, muusika — Lydia Aruvald, rahvatants — Anne Tüll ja Hugo Valter, dekoratsioonid — Manivald Meiusi, pillimees Allan Liik. Tegelased: Vaenelaps — Vivian Oder, sulane — Peeter Sõrra, perenaine Linda Silma, talutütar — Juulia Lindau, Tombi Toomas — Martin Kiik, meremees — Juhan Lindau ja külarahvas keskkooli õpilased. Kõik osalised olid kiiduväärt, laulsid ja näitlesid hästi. Eriti esiletõstmist väärivad kolm kosilast: Martin Kiik, Peeter Sõrra ja Juhan Lindau. Eesriide langemisega ei tahtnud publiku tunnustus lõppeda. Aplaus kestis seni, kuni kogu tegelaskond uuesti jälle lavale ilmus ja koolikomitee liige pr. Loorand juhtidele tänutäheks lilli andis.

Lõpuks lauldi ühiselt hümni. Pärast hümni võttis sõna keskkooli juhataja Edgar Marten. Ta andis lastevanematele informatsiooni eelolevast laulupeost ja kooli väljasõidust Sudburysse.

Oli meeldiv emadepäeva aktus.

H. L.

HELEN TOBIAS-DUESBERG SAI ESIKOHAD

Selgusid Eesti Kultuurfondi klaveri-helitööde võistluste tulemused

Tingituna üha suurenevast vajadusest täiendada eesti omaloomingulist klaveri-literatuuri kuulutas Eesti Kultuurfond Ameerika Ühendriiges välja klaveri helitööde võistluse ülemaailmses ulatuses. Tähtajaks saabus 18 tööd, mis paljundatult igale zhürii liikmele saadeti hinnangu tegemiseks.

Zhüriisse kuulusid helikunstnikud Endel Kalam (esimees), Valdeko Kangro, Maimu Miido, Kaljo Raid ja Taavo Virkhaus.

1. apr. toimunud Kultuurifondi juhatuse koosolekul New Yorgi Eesti Majas avati ümbrikud ja määrati auhinnad vastavalt zhürii ettepanekule järgmiselt:

I auhind — $500.— „Parafraas eesti rahvalaulu viisidele" (varjunimi „Parafraas"), autor Helen Tobias-Duesberg New Yorgist, USA.

2. auhind — $300.— „Parafraas eesti rahvaviisidele nr. 2 (varjunimi „Vari"), autoriks Helen Tobias-Duesberg New Yorgist.

3. auhind — $250.— „Uni — Variatsioon nr. 2" (varjunimi A. Tammetõru), autoriks Eric Lindemann Buffalost, N.Y., USA.

Zhürii ettepanekul otsustati määrata eriauhind $150.— tunnustuskirjaga tööle „Capriccio Estonien pour 2 pianos a 4 mains" (varjunimi „Cicero"), autoriks Peeter Rammo Oslost (Norra), mis zhürii arvates ei vasta võistluse tingimustele.

Auhinnasaajaist Helen Tobias-Duesberg on üldiselt tuntud helilooja, koorijuht ja organist. Eric Lindemann on 25 aastane, lõpetanud muusikaklassi ja teeb magistritööd kompositsiooni ja muusika ajaloo alal. Peeter Rammo on 36 aastane ja on muusikatoimetajaks Norwegian Broadcasting Corporatsiooni juures Oslos.

Rahaliste auhindade andmine ülalnimetatud kahele noorele heliloojale osutus võimalikuks eritoetuste tõttu Eesti Abistamise Komiteelt ja teistelt.

Kultuurifondil on kavatsus kõiki auhinnatud töid paljundada ja teha kättesaadavaks avalikkusele eelseisval sügisel.

Trenti Seminar

Järjekordne Kanada Eestlaste Ühiskondlik Seminar toimus Trenti ülikooli ruumes möödunud nädalalõpul.

Registreerumine toimus reede õhtul, laupäeva hommikupoolikul peeti ettekandeid, pärastlõuna oli pühendatud spordile, pühapäevane kava koosnes loengutest ja arutlustest mitmesugustel teemadel.

Osa võttis noori Torontost ja Montrealist.

EKN Vabadusfondi seis:

Laekunud	$20.146
Eelarve	25.000
Veel vaja	4.854

TOETAGE MEIE VABADUSVÕITLUST!

SAATKE OMA PANUS

aadressil:
Eestlaste Kesknõukogu Kanadas
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

FINNCHARTER LENNUD 1979

HELSINGI ON HEA LENNUVÄLI SKANDINAAVIAS, MIS VÕIMALDAB SUUREPÄRASEID VÕIMALUSI NAABERMAADES RÄNDAMISEKS.

Nüüd on õige aeg reserveerimiseks.

	Lahkumine	Saabumine	Kestvus	Viimane reservatsiooni päev	Hind
Torontost	21. juunil	19. juulil	28 p.	21. mail	$492.00
	09. juulil	30. juulil	22 p.	08. juunil	$492.00
Vancouverist	12. juunil	01. aug.	50 p.	11. mail	$539.00
	19. juunil	17. juulil	28 p.	18. mail	$539.00

TINGIMUSED:

Iga lennu reserveerimisel tuleb maksta reserveerimise maks $70.00. Seda maksu ei tagastata, kuid see summa katab ka äraütlemise kindlustuse, millest reisijal tuleb paluda tõend oma reisibüroolt.

Kui lennupilet reserveeritakse rohkem kui 40 päeva enne reisi algust, reserveerimise maks tuleb tasuda 10 päeva jooksul reserveerimise ajast. Ülejäänud summa 30 päeva enne reisi algust.

Kui lennupilet reserveeritakse 39—30 päeva enne reisi algust, pileti hind tuleb tasuda koos reserveerimismaksuga.

Kui reisist loobumine toimub 35 päeva enne lennu algust, reserveerimise maksu ei tagastata. Kui reisist loobumine toimub 35—30 päeva enne reisi algust, reserveerimise maksu ei tagastata juhul kui saadakse uus reisija. Vastasel korral kogu piletihind hoitakse.

Paluge oma reisibüroolt täpsed reserveerimise ja tühistamise tingimused.

Sülelaste (alla 2 a.) pileti hind on 10% vastavast täiskasvanute hinnast. Sülelastel pole omaette istekohta.

Pileti hind sisaldab kaks täielikku einet ja prii joogid: kohvi, tee, karastavad- ja alkohoolsed joogid.

Pileti hind ei sisalda Kanada õhusõidu maksu $12.00, mis kuulub eraldi tasumisele.

Sülelaste kohta seda maksu pole.

Kõik lennud toimuvad Finnair ehk Kar-Air DC-8 lennukeil.

Kõik lennud on Kanada Õhuvalitsuse poolt heaks kiidetud.

FINNCHARTER

Tel. (416) 362-2323

Reserveerige endile kohad võttes ühendust mõne meie järgmise esindajaga

RESERVEERIGE ÜLALTOODUD LENDUDE PILETID MEIE KAUDU

Toronton Suomalainen OSUUSPANKKI
Toronto Soome Ühispank

PROVINTSIVALITSUSE POOLT LOAGA VARUSTATUD. LITSENTSI NR. 131 2993

TEL. 486-1533 — 191 Eglinton Ave. E., Toronto, Ontario M4P 1K1

RESERVEERIGE MEIE KAUDU KÕIGILE ÜLALPOOL MAINITUD LENDUDELE!

Helistage KOHO TRAVEL Telefon (416) 485-9437
või Aino Kaing, 757-5080
191 Eglinton Ave. E., Toronto, Ontario M4P 1K1

Korraldame hotellide reservatsioone, autode rentimist, ringsõite (Sight-Seeing Tours)

Seda kõike on võimalik reserveerida ainult ühe telefonikõnega.

Ontario Provintsivalitsuse poolt loaga varustatud. Litsentsi nr. 1141985.

PÕHI—LÕUNA—IDA—LÄÄS
eestlaseks ma jään.

KASUTAGE KÕIKIDEKS REISIDEKS JA ESTO '80 KÜLASTAMISEKS EESTI REISIBÜROOD

KIWI TRAVEL

Telefon 466-4813

EESTI MAJAS, 958 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT.

CHARTER LENNUD EUROOPASSE JA SOOME • PUHKUSED LÕUNASSE.

RESERVEERIGE AEGSASTI JA ÖKONOOMSELT.

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918

YOUR Independent Insurance AGENT "SERVES YOU FIRST"

H. KIRIK INSURANCE AGENCY

23 WESTMORE DR.
SUITE 404, REXDALE,
Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50 USA-sse: 1 a. 26.00, 6 k. $14.00, 3 k. $9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa Ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Toronto ja ümbruskonna kooride peaproov

laulupeo üldjuhtide osavõtul toimus laupäeval, 12. mail kl. 11 Vana-Andrese kirikus. Vaatamata ilusailmalisele nädalalõpule kogunes harjutusele ligi 200 lauljat. Imestamapanev on lauljate tahe ja ind käia nädalas nurisemata kaks, kolm ja isegi neli korda harjutustel. Eesseisev laulupidu peaks kujunema kunstiküpseks, sest laulud on hästi kätteõpitud.

Peaproovi esimesel poolel harjutasid mees- ja naishääled eraldi. Naishäältega „maadles" O. Kopvillem ja meeskoorilaulude drillimist tegi Harry Toi. Pärast lühikest vaheaega ühinesid naislauljad meestega ja Uno Kook ning Maimu Miido (USA-st) tegid tõsist tööd segakoorilaulude viimistlemisel. Eriti hoolsa käsitlemise sai Roman Toi „Karjapasun" autori kaasaaitamisel ja O. Kopvillemi juhatusel. Metsasarve soolo — Uno Kook.

Pärast harjutust kostitasid E. L. Liidu poolt Toronto Eesti Meeskoori Naissektsiooni liikmed, S. Vesi (esinaine), E. Püss, M. Raag, J. Liivamägi, E. Kääramees ja E. Tammeveski kõiki lauljaid kohviga.

☆

Pühapäeval, 13. mail oli Eesti Majas lastekooride ja segakooride harjutus, millele järgnes segakooride harjutus koos „Estonia" orkestriga.

☆

Laulupeo peaproov toimub laupäeval, 26. mail kl. 9.00 e.l. Varsity Arenal.

Põhja-Ameerika Eesti Lauljate Liidu juhatus ja laulupeo toimkonnad. Vasakult — Viktor Rein, Evald Tikenberg, Valli Voitk, Lydia Aruvald, Viive Tork, Alfred Kelder, Eneri Taul, Silvia Kaur, Koidu Konze, Kalju Kaur, Arnold Kukk, Herbert Kesanurm ja esimees Enn Kiilaspea.

„Eesti Kodus" uus juhatus

„Eesti Kodu" aasta-peakoosolek peeti esmaspäeval, 14. mail algusega kell 7:00 õhtul seltskondlikus ruumis. Kohal oli 107 hääletavat aktsionäri ligi 40.000 aktsiaga. Koosoleku avas ja juhatas esimees Jüri Parik. Päevakorra esimese punkti all valiti häälte lugejateks Selma Kollina, Aino Pähn, Hilja Saunik, Elmar Maldre, Hugo Aaslep ja Elna Kungla.

Loeti ette ja kinnitati eelmise aasta peakoosoleku protokol. Samuti kuulati ära ja kinnitati eelmise aasta majanduslikud aruanded, mis olid koostatud Gunnar Mitt'i, C.A. poolt. Võeti vastu 1979/80 aasta eelarve. Päevakorra 5. punkti all muudeti Põhikirja juhatuse liikmete kontinuiteedi osas.

„Eesti Kodu" 7-liikmelise juhatuse koosseisu valimiseks olid oma nõusoleku andnud 8 aktsionäri. Uude juhatusse valiti häälte saamise järjekorras: 1. Vambola Voika (31,575), 2. Karl Novek (30,947), 3. Evald Herma (30,448), 4. Richard Metslang (27,374), 5. Riho Randes (27,237), 6. Annette Haljaste (26,381) ja 7. Adolf Kolk (22,971). Eugene Saarkoppel sai 10,947 häält.

Viimane juhatus on pidanud 32 juhatuse ja 2 peakoosolekut. Nende suurtööks ja teeneks on „Eesti Kodu" ja Abistamiskomitee vaheliste läbirääkimiste lõpule viimine ning lepingutele allakirjutamine. Koosolek avaldas nendele suurimat tänu.

Siserevidendiks valiti J. Tork, S. Kollina ja O. Silm. Välisrevidendiks valiti edasi Gunnar Mitt. 4-tunniline koosolek möödus paljude sõnavõttude ja arutlustega harmoonilises meeleolus.

☆

24. aprillil istutati „Eesti Kodus" 28 ilusat eesti valget kaske, mis kingitud Aleksander Haavaniidu poolt. Üks nendest kaskedest on istutatud tema kadunud sõbra Arthur Ekbaumi mälestuseks.

elna

EMADEPÄEV „EESTI KODUS"

Kolmapäeval, 10. mail oli kogunenud „Eesti Kodu" pere pidulikuks Emadepäeva tähistamiseks seltskondlikku saali. Uksel emadele lilled rinda kinnitas Anne Kungla. Piduliku aktuse avas Eesti Kodu kunstiringi nimel Leida Maldre ja palvuse pidas õpetaja Elmar Pähn. Laulis Eesti Kodu segakoor 2 laulu „Ema sünnipäev" ja „Teile Kevade" Karl Karuksi juhtimisel. Duett pr. Ivand ja V. Musta laulis Tudor Vetiku „Emakesele".

Südamliku ja päevakohase kõne emale pidas Aino Pähn. Oma kõne algul ta mõttes vanaema juurde rändas jõudu, julgust ja nõu otsima. Mõttes elab vanaema igavesti!

On kujunenud üllaks traditsiooniks pühendada lehekuu teine pühapäev emadele. See päev on suur pidupäev, mil' austatakse ema. Loeb ette luuletuse „Jumala ime", mida noorem tütar temale, emale, kirjutanud emadepäevaks!

Jumal võttis oksa kuninglikust puust
võttis lõhna õiepuust
õrnuse hommiku kastetilgast
südamerahu vaiksest järvest
näeratuse säravast päikesest
lootuse kasvavast viljaterast
kannatuse allika veest.
Ehast võttis luulelise iluduse
kaitseinglilt hooliva helduse,
siis moodustas Jumal nendest varandustest
ühe ime, erineva ime,
millele ei ole sarnadust,
Ja kui oli valmis Tema väärtuslik tegu

Ta tunnustas seda lihtsalt:
EMA.

Emad ei looda ega otsi tänu. Nad annavad kõik jäägitult, lootmata vastutasu. Ema ilusamaks tänuks on lapse väikesed käed ümber tema kaela. Eesti ema on viimase pala oma lapsele andnud mineviku vaevas, viletsuses ja sõjatules, et eestlus elada võiks. Emad on oma elud ohverdanud laste eest. Itaalias püstitati mälestussammas emale, kes mägedes lumetormis oma riided lastele andis, et nad võiksid elada ja elasid, ise tormis igavesti uinus. Kui saaksime sellel päeval pilvepiirilt vaadata üle kõikide eesti emade, nende üle, kes asuvad kodumaal ja nende üle, kes kaugel, kas idas või läänes, siis kas ei pälviks nii paljud nendest ka ausammast?

Sageli õpitakse ema väärtust tundma alles siis, kui see on juba hilja. Ärgu rohtugu teerajad ema kalmule ega jäägu lilledeta ükski viimane rahupaik!

Emad saadavad lapsi eluteele palves. Ema armastus on igavene andeks andmine, mis saadab last hällist hauani.

Küsime endalt, kas oleme täitnud oma lubadused, kohustused memme vaeva eest?

Kõnet lõpetades, ta ütleb, et selle päeva kaunimaks lauluks on ood em a-armastusele: „Kas ema südant tunned Sa!" Ja siis siiralt südamest kõlaski ühiselt selle laulu viis ja surematud sõnad. Igaüks mõtles tänus emale, paljudel pisarad palgel.

Bass-bariton Ilmar Tork Julie Herma klaverisaatel kaunistas aktust oma lauludega. Noor külaline Ingi-Mai Loorand luges Tiina Tuvikese luuletuse „Eesti emale!" ja mängis klaveril Moxwelli Rapsoodia, mis suure aplausi osaliseks sai.

Hingestatud aktus lõppes kohvi ja maitsvate saiadega, mille olid valmistanud Aino Pähn ja Leida Maldre.

elna

Emadepäev Vana Andrese koguduses

Traditsioonilisest igaaastasest Vana Andrese koguduse Emadepäeva teenistusest ja sellele järgnenud aktusest võttis osa erakordselt suurel arvul koguduse liikmeid. Selleks aitas kaasa ka ilus kevadine ilm. Kirikus toimus päevakohane teenistus õpetaja A. Tauli poolt, millele järgnes aktus koosviibimisega koguduse saalis koos einelauaga, mille oli korraldanud koguduse naisring pr. Tintsoni eestvõttel.

Avasõna oli Koguduse esimehelt A. Roostilt, kes oma lühikeses sõnavõtus tuletas haaravalt meelde oma ema poolt antud õpetusi ja soove millele järgnes emadele pühendatud „Ema süda" ühislauluna.

Järgneva eeskava kandjateks olid noored iseseisvalt.

Aktusekõne oli Meerike Toomeselt, kes oma sisukas ettekandes tõi esile, et ainukeseks ja ilma kasusaamise tagamõtteta nõuandjaks on ainult ema kuid kelle nõuannet sageli, kas siis trotsist või vastutustundetute sõprade pealekäimisel jäetakse tähelepanemata, mille tagajärjed võivad olla kurvad.

Päevakohaste deklamatsioonidega esinesid Martin Vaher, Martin Toomes, Kalju Kurm ja Hindrek Kanne. Liisa Luugus ja Ingrid Mikk laulusolistid andsid oma parima tõstes esile ema armastust ja hoolt. Hea vastuvõtu osaliseks said noored esinejad õpetaja A. Tauli tütred Kairi ja Vaiki, samuti Aleksander Kurm, kes laulis „Õhtupalve". Muusikaline osa täideti flöödi mängijate Anu Jaanuse ja David Greegi poolt. Klaverietteканded olid lauljanna Tamara Norheimi tütarte Linda ja Liisa ning Kristi Nepsi kindlates kätes.

Kõik esinejad kuuluvad koguduse pühapäevakooli või leeriõpilaste perre.

H. K-i

Emadepäeva jumalateenistus Peetri kirikus

Tulvil kirik elas kaasa Emadepäeva jumalateenistusele Peetri kirikus pühapäeval, 13. mail. Teenis koguduse õpetaja praost Oskar Puhm, laulis leerieelsete ja pühapäevakooli õpilaste koor Margit Viia juhatusel, mängis noorte instrumentaal trio koosseisus Linda Laur, Tarmo Teng ja Riina Varik — kõik nendest kaotasid hiljuti oma emad. Marja-Leena Roos mängis viiulil ja Ivar Luksepp harpsikordil. Orelil saatis Inga Pia Korjus. Kirikusse tulnud emad dekoreeriti lilledega.

Tänane päev on pühendatud emale, ütles jutlustaja. See ei ole mitte üksi tema austamiseks, vaid tema mõistmiseks, hindamiseks ja tema kohustuste esile tõstmiseks. Tema armastusest ja hoolitsusest oleneb laste õnnelik elu. Ema kaudu kandub lastesse edasi esiisade vaim ja talletatud pärivused ja tema on see, kes kindlaks jääb kui kõik teised ära langevad.

Muusikalises osas leerilaste koor laulis J. Aaviku „Kodule" ja pühapäevakooli lastekoor M. Pokala „Kallis emake". Üllatuseks oli 8-sa aastase Marja-Leena Roosi mäng viiulil. Väsimatult ta mängis „Emale", „Tervitus Emale" ja „Kui ma ükskord suureks saan". Harpsikordil saatis Inga Pia Korjus. Noorte instrumentaal trio mängis preluudiumiks L. Virkhausi „Emale" ja J. Aaviku „Emakene"; ofertooriumiks O. Merikanto „Kas mäletad veel seda viisi", C.P.E. Bachi „Allegro" ja postluudiumiks B. Lillenas „Emale Roose".

Koguduse viimaseks ühislauluks oli „Üks paigake siin ilmas on".

PÄRNUMAALASED OLID KOOS

Pärnumaalaste Seltsi koosviibimine Tartu College'is, 27. aprillil kujunes rohke osavõtuga meeldivaks ürituseks. Õhtu avas esimees J. Juhanson, selle järele tutvustas lühidalt möödunud aasta tegevust abiesimees E. Ainsaar, kes andis sõna Toronto Eesti Ühispanga president V. Ernesaksale, kes jutustas järgmist Pärnu maa ja linna elust Vabariigi päevil.

Pärnumaa katab üle 5000-de ruutkilomeetri meie Kodu-Eesti maapinnast millel meie Vabariigi päevil elas ligemale 70.000 pärnumaalast talundites mille arv oli üle 11.000-de koos Pärnu linnaga, kus elas üle 20.000 elaniku.

Administratiivselt koosnes Pärnumaa 12 vallast, mille läänepoolsemaks ja suurest maast eraldatud, oli Kihnu saar, mis koosnes 6 külast kus 206-es talundis elas üle tuhande elaniku. Lisaksin veel et kihnulased olid säilitanud palju omapära keeles, rõivastes, kommetes ja elamisviisis — olles julged ning osavad hülgeküttimisel.

Suveti pidas mootortehase omaniku härra Stiik'i suur motoorpaat iga nädalast ühendust Pärnu linna ja Kihnu saare vahel ja talvel kui mere jää oli küllalt tugevaks muutunud, sõitsid kihnulased regedel Pärnu, kus turustasid omi saadusi.

Pärnu linn, mis arusaadavalt on Pärnumaa lahutamatuks osaks, asutati 13. sajandi esimesel poolel Läänemere rannikul Riia lahe põhjapooles osas. Veel möödunud sajandil kujundas Pärnu enesest sadamalinna, kus jõukam kiht tegutses peamiselt ärialal, elunedes südalinna kivimajades, kust suvel vaid üksikud perekonnad asusid ranna lähedusse ehitatud väikestesse suvilatesse.

18. sajandi lõpul köitis ühe Peterburi arstiteaduse proessori tähelepanu Eesti rannikul leiduv meremuda, millega rannaäärsed vanemad inimesed valude vähendamiseks omi liikmeid selle mudaga määrisid ja neid päikese käes soendasid. Võttes vastavad mudaproovid endaga Peterburgi kaasa, kus laboratoorsel uurimusel selgus, et see muda oma keerulise toimega moodustab pika aja jooksul mitmekesiste keemiliste ja bioloogiliste reaktsioonide tagajärjel tekkinud ravivahendi, mis parandab mitmesuguseid haigusi ja on ühtlasi ka tõrjeks paljude haigusnähete tekkimisel. Kuid möödusid aastakümned enne kui see ravivahend võeti meditsiinilisele rakendamisele, ja see omas määrava tähtsuse hiljem Pärnu kui kuurordi arenemisel.

Esimene mudaravila avati Pärnus 1838 aastal, kuid möödunud sajandi lõpul oli supelvööraste arv siiski väike, ulatudes vaevalt sajani, kelle enamuse moodustasid mudaravil viibijad. Aastatega see arv siiski tõusis ja enne esimest Maailmasõda, mõnel hooajal, kasvas koguni paarile tuhandele. Sõja ajal aga laostati suvilad ja mudaravila põles maha.

Omariikluse algaastatel otsustati Pärnu arendada tõeliseks kuurordiks ja 1927 aastal avati juba moodne supelasutis mis oli võimeline andma hooajal 14.000 mitmesugust tervisvanni, ravides muda-, raba-, söehappe-, männiekstrakti- jne. vannidega.

Kui 1938 aastal Pärnu kuurort tähistas oma 100 aastast kestvust, oli selle suvituslinna väline pale sootuks muutunud. Tammede, pärnade, kastanite, kuuskede, kaskede, seedrite ja paljude teiste puuliikidega rivistatud puiesteed ristlesid läbi parkide ja lilleliste iluväljakute, mille pindala oli ligemale 50 hektarit. Pargiteede pikkus oli üle 3 kilomeetri ja pargid pakkusid suurepärast kaitset põhjatuulte vastu lõunasse avatud avarale liivarannikule ja lahele mille vesi Eesti olude kohta oli haruldaselt soe, tõustes kesksuvel kuni 25 graadi Celsiusele.

Avarale supelrannale kerkis üle 100 eritoaga Rannahotell ja selle läheduses rannakohvik, mille saal, rõdud ja terassid mahutasid kuni 1200 istekohta. Rannapargis ehitati muusikaplatsile uus kõlakoda, mille kaskedega palistatud esisel leidus 1000 istekohta — kuus korda nädalas esineva sümfoonia orkestri kuulamiseks. Kõige selle tulemusena oli 1938 aastal Pärnus suvitajate arv 6618 — neist 21-st rahvusest 3740 välismaalast kellede enamuse moodustasid rootslased.

Vaatamata, et Teine Maailmasõda katkestas elu Balti rannikul ajanõuetele vastava kuurordi arengus, jääb Pärnu elavaks tunnistuseks, et ka väikerahvas suudab vabana oma elu korraldades mitte ainult luua nimetamisväärseid majanduslike ja vaimseid väärtusi, vaid ka eeskujulikult teenida laiade hulkade heaolu.

Kõnele järgnes õhtusöök. Tuju tõstmiseks oli baarist saadaval Pärnu „Muul'i" koos teiste jookidega. Meelelahutuseks laulis Harjo Tari ja tantsuks mängis G. Iltali orkester. Veidi hiljem oli perenaistel kaetud rikkalik kohvilaud.

Organisatsiooni majanduslikku külge aitas tõsta rikkalik loterii, mille peakorraldajaiks olid Õie Türk ja pr. Srustein.

★

Palju tänu korraldajatele ja annetajatele, kes aitasid loteriid rikastada.

Anette Haljaste

EESTI RAHVALUULE JA RAHVAVIISID ROMAN TOI LUUBI ALL

Veebruari algul toimunud EKK Eesti Muusikakonverentsi kavas olev Roman Toi ettekanne „Varajasi dokumentatsioone eesti rahvaviisist ja -luulest" jäi pidamata, kuna see asendati dr. Taavo Virkhausi ettekandega okupeeritud Eestist. R. Toi pidas oma loengu (10. mail), Tartu College'is, muudetud pealkirjaga „Eesti rahvaviisi metoodikast". Käsitlus seisis siiski esialgsele pealkirjale lähemal.

R. Toi vaatles väljaandeid, kus esmakordselt mainitud eesti rahva lauluharrastust ja kus ka mõned noodistused. Ettekanne baseerus praeguses Eestis ilmunud kolme teose põhjal (need on siingi ringliikuvad) — Ed. Laugaste „Eesti rahvaluuleteaduse ajalugu" (Tallinn, 1963), R. Viidalepp „Eesti rahvaluule ülevaade" (Tall. 1959) ja H. Tampere viieköiteline kogu „Eesti rahvaluule viisidega" (Tall. 1956—1965). Nii oli ettekanne iseseisva läbitöötuseta, vaid teiste autorite käsitlustest — kompilatsioon. Neis väljaandeis leiduvaist tsitaatidest tsiteeris referent rootsiaegse Tartu ülikooli professor Meniuse teost (1632), Chr. Schlegeli „Reisen ... mit Musikbeilagen" (1813), A. W. Hupeli „Topographische Nachrichten" I—III (1774—1782), esitades neist ekraanil lehekülgi noodistustega ning neid ka klaveril esitades. Edasi mainis referent, et eesti rahvaviise sõnadega on kogutud ja talletatud 27.320 ja teisi 16.000, nimetades kogujana ja õhutajana dr. Oskar Kallast. (Muide, O. K. viiside ja teisendite kogu sisaldab kuni 1916. a-ni 12.808 numbrit, mis on aluseks eesti omapärase muusikakultuurile). Veel mainis referent tema poolt tehtud uurimusi e. rahvaviisidest ja metoodikast. Aluseks on ta võtnud ühe poola muusikateadlase (elab emeritusena Kanadas) süsteemi ja meetodi.

Ettekande järele esitati referendile küsimusi. Neist, kas referent tunneb ise originaalis Meniuse, Huppeli jt. teoseid, mis kogudes ja arhiivides on kättesaadavad, millele oli vastus, et ta neid originaalis ei tunne ja ta on kasutanud vaid teiste autorite tsiteeringuid. Samuti juhiti tähelepanu sellele, et Laugaste ja Viidalepp pole muusika tagapõhjaga, küll vaid mõnevõrra Tampere ning nende teosed vaid rahvalaule ja -viise registreerivad ja koondavad. Küll on nad kõik juba iseseisvuse aastail Rahvaluule Arhiivis töötajad, suure eruditsiooniga ja ülikoolidiplomiga, kuna e. rahvaviiside otseseid uurijaid Karl Leichterit, J. Zeigerit jt. ettekandes ei mainitud, samuti ka mitte soomlasi Armas Launist ja Armas Väisänent, kes olnud e. rahvalauludе ja -viiside kogujad (Väisänen alates 1910. a-st kogunud 15.000 värssi) ja nendelt ulatuslikud uurimused ja väljaanded („Über Art, Entstehung und Verbreitung d. estnisch-finnischen Runemelodien. Helsinki 1910., „Eesti runoviisid", ilm. Tartus 1930, üle 400 lehek. jt.). Küsiti, kas siiski meie endi ja soome uurijate tööd ka metoodiliselt ja sisult ei võiks olla meie lähedasem, kui poola uurija meetod? Sõna võtsid R. Antik, dr. E. Aruja ja Avo Kittask.

R. A.

Tiina Mitt esines Massey Hall'is Andre Gagnon'i kontserdil

Olles Massey Hall'is 28-dal aprillil Andre Gagnon'i kontserdil, oli meeldivaks üllatuseks kui kontserdi teises osas Andre Gagnon pianist, komposiitor ja orkestrijuht, kes semiklassilise pianistina orkestri saatel on saavutanud rahvusvahelise kuulsuse, teadustas, et temaga esineb sel õhtul tema kompositsiooni „Piano in the Sun" (üks populaarsemaid Andre Gagnon'i töödest) ettekandes duetiga Tiina Mitt.

Tiina Mitt meie rahvuskaaslastele hästi tuntud andekas pianist tuli lavale julgelt ja enesekindlalt, kui Massey Hall'is oli 3,000 inimest kuulajaskonnas. Selle dueti ettekanne koos orkestriga, nagu kogu õhtu kava said tugeva aplausi osaliseks.

Nii on meie noor pianist juba tähelepanu saavutanud ka väljaspool kaasmaalaste publikut, kuna Andre Gagnon'i manager oli isiklikult Tiina Mitt'ile selle esinemise kutse esitanud.

A. K.

Tiiduse võimlejad Korstnapühkijate tantsu harjutamas. Vasakult: Ingrid Soans, Merike Remmel, Viive Raamat, Rita Valter.

Tiidus'e võimlejad valmistuvad 30. aastapäeva peoõhtuks

Tiiduse võimlejad pakuvad rikkaliku kava oma peoõhtul, mis koosneb läbilõikest enamast 30 a. vältel õpitud võimlemise- ja tantsunumbritest ja ka ühest uuest moodsatel motiividel loodud numbrist. Pidu on laupäeval, 2. juunil Leedu Maja saalis 1021 College St. Saal on moodne ja avar. Esinemine toimub laval, kuna pealtvaatajad istuvad saalis ümmarguste laudade taga.

Pärast esinemist on tants orkestri saatel einelaua ja baariga. Tiiduse Võimlejad loodavad rohket osavõttu sõprade ja endiste võimlejate poolt. Peo algus on 7.30 õhtul.

Külalistele on varutud peale Leedu maja kõrval oleva parkimise platsi ka Nielsoni kompveki vabriku parkimisplats, mis asub just ümber nurga Gladston Avenuel.

Küüditamise mälestusaktus 13. juunil

Küüditamiste aastapäeva mälestusaktus toimub sel aastal kesknädalal, 13. juunil kell 8 õ. Brockton auditooriumis 90 Awde Ave. Balti Liidu korraldusel. Mälestusaktuse kava on koostamisel. Külaliskõnelejaks aktusele kutsutakse üks Kanada poliitikategelasi.

Sokretid võitsid Briti Kolumbias

Möödunud nädalal toimusid Briti Kolumbias provintsiparlamendi valimised, kus valimisvõitlus käis peamiselt võimuloleva parempoolsete Bill Benneti sokretide partei ja D. Barreti sotsialistide vahel. Sokretid jäid võimule, kuid ainult viiehäälelise enamusega. Liberaalid ja konservatiivid ei saanud seekord kohti.

D. Barreti NDP erakond oli eelmistel valimistel võimul, kui kaotas sokretitele ning taotlesid uuesti tulla võimule.

KOOS

valt sajani, kelle ena-
sid mudaravil viibi-
ee arv siiski tõusis ja
Maailmasõda, mõnel
koguni paarile tuhan-
ga laostati suvilad ja
s maha.
algaastatel otsustati
tõeliseks kuurordiks
vati juba moodne su-
li võimeline andma
mitmesugust tervis-
nuda-, raba-, söehap-
kti- jne. vannidega.
al Pärnu kuurort tä-
uastast kestvust, oli
väline pale sootuks
mede, pärnade, kas-
kaskede, seedrite ja
uliikidega rivistatud
id läbi parkide ja lil-
tte, mille pindala oli
tarit. Pargiteede pik-
kilomeetri ja pargid
pärast kaitset põhja-
asse avatud avarale
lahele mille vesi
a oli haruldaselt soe.
l kuni 25 graadi Cel-

nnale kerkis üle 100
otell ja selle lähedu-
mille saal, rõdud ja
sid kuni 1200 iste-
gis ehitati muusika-
koda, mille kaskede-
isel leidus 1000 iste-
orda nädalas esineva
estri kuulamiseks.
musena oli 1938 aas-
tajate arv 6618 —
sest 3740 välismaa-
muse moodustasid

Teine Maailmasõda
i rannikul ajanõue-
rordi arengus, jääb
nnistuseks, et ka
lab vabana oma elu
e ainult luua nime-
ajanduslike ja vaim-
d ka eeskujulikult
ulkade heaolu.
s õhtusöök. Tuju
aarist saadaval Pär-
os teiste jookidega.
aulis Harjo Tari ja
G. Iltali orkester.
perenaistel kaetud
d.
majanduslikku
rikkalik loterii, mil-
ks olid Õie Türk ja

★

raldajatele ja anne-
id loterii rikastada

Anette Haljaste

VAVIISID
LL

dlase (elab emeritu-
steemi ja meetodi.
esitati referendile
as referent tunneb
hiuse, Huppeli jt.
es ja arhiivides on
llele oli vastus, et
ei tunne ja ta on
ste autorite tsiteе-
hiti tähelepanu sel-
ja Viidalepp pole
ga, küll vaid mõ-
ning nende teosed
-viise registreeri-
Küll on nad kõik
astail Rahvaluule
uure eruditsiooni-
miga, kuna e. rah-
uurijaid Karl
rit jt. ettekandes
ka mitte soomla-
ia Armas Väisä-
rahvalaulude ja
Väisänen alates
15,000 värssi) ja
uurimused ja väl-
. Entstehung und
tnisch-finnischen
inki 1910., „Eesti
rtus 1930, üle 400
s siiski meie endi
ööd ka metoodili-
ks olla meie lähe-
rija meetod? Sõ-
dr. E. Aruja ja

R. A.

võitsid
umbias

l toimusid Briti
iparlamendi vali-
itlus käis peami-
rempoolsete Bill
artei ja D. Barre-
i. Sokretid jäid
ult viiehäälelise
id ja konservatii-
d kohti.
akond oli eelmis-
kui kaotas sok-
sid uuesti tulla

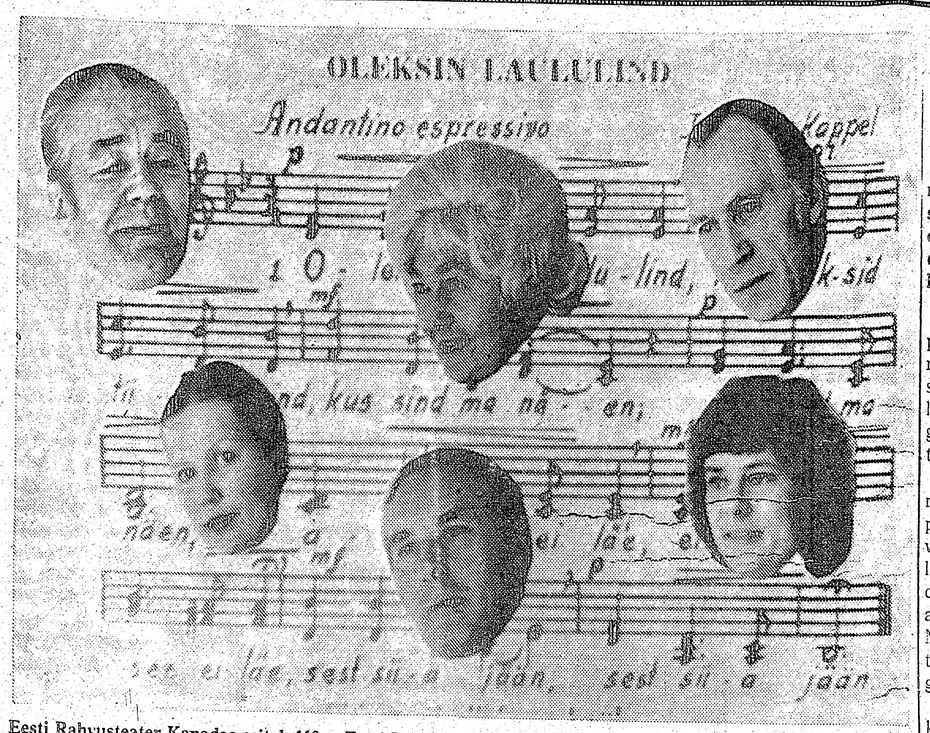

Eesti Rahvusteater Kanadas esitab 110 a. Eesti Laulupeo juubeli raames Gert Helbemäe muusikalise näidendi helilooja J. Kappel'i elust „Oleksin laululind" pühap., 27. mail kl. 5 p.l. Ryersoni teatris. Pildil osalised Rudolf Lipp, Riina Reinik, Robert Raag, Anne-Liis Tüll, Jaan Lents ja Merike Teene.

LÄÄNERANNIKU EESTI PÄEVAD LÄHENEMAS

LOS ANGELES (M. E.) — Keset erakordselt sademeterohkest kevadest tingitud värskendavat rohelust on XIV Lääneranniku Eesti Päevade eeltööd jõudnud juba üldprojekti lõpliku viimistlemise faasi. 1.—6. juulini toimuvad pidustused avatakse pühapäeval, 1. juulil ja lõpetatakse Eesti Organisatsioonide Liit Lääneranniku 25. aastapäeva juubeliballiga reedel, 6. juulil, kus toimub ka EOLL lipu pidulik üleandmine uuele juhatusele. Eesti Organisatsioonide Liit Lääneranniku on teatavasti roteerivas korras erikeskustes toimuvate Lääneranniku Eesti Päevade organiseerijaks. Selle esimeheks on praegu ins. Bruno Laan.

Enamus XIV Lääneranniku Eesti Päevade üritustest peetakse looduslikult kauni Loyola Marymount ülikooli maaalal ja päevade kava on üldjoontes järgmine: varajaste saabujate majutamine algab laupäeval, 30. juunil ja samal õhtul kell 17.00—18.30 toimub piiskoplik jumalateenistus. Samal esmaspäeva õhtul kella 18.00 ajates on avatud ka Eesti Maja, kus on ka õhtusöök saadaval (aadress 1307 W. 24th St., tel. (213) 732-4362).

Pühapäevane tegevus algab täpsuslaskmisega, vabakogudusliku jumalateenistusega ning ESTO '76 filmiga. Päevade pidulik avamine toimub ülikooli ilusa Sunken Garden'i roheluse keskel, millele kella 17.00—19.00 järgneb tutvusõhtu. Õhtul kell 20.00 esitatakse Los Angelese eesti teatrigrupi L.A.V.A. poolt ülemaailmse esietendusena muusikalavastuseks ümbertöötatud Ilmar Külveti „Suletud aken", millele autor selleks otstarbeks kirjutas juurde rea laule. Muusika komponeerisid helikunstnikud Erik ja Katrin Veski, keda koos autoriga on ka esitendusele oodata. Lavastajaks on Kadi Karist Tint.

Esmaspäeval, 2. juulil kell 8.30 toimub spordimängude avamine. Spordivõistlused, võrkpall ja lauatennis algavad kell 9.00 ja kestavad kella 17.00-ni. Kella 9.00—15.00-ni toimuvad ka bridzhi- ning malevõistlused. Eesti Päevade jumalateenistus on kella 9.30-st 11.00-ni ja kunstinäituse avamine toimub kell 13.30. Vahepeal kell 12.00 algab ka lastepidu, mis kestab kella 14.00-ni. Kella 15.00 ja 16.30 vahel toimub solistide kontsert, kell 17.00—19.00 on rahvatantsuproov ja kella 20.30—22.30 ajal toimub „Suletud akna" kordusetendus.

Teisipäev, 3. juuli algab kell 8.30 palveteenistusega luteri vaimulikult, millele kell 9.00 järgnevad spordivõistlused noortele ja täiskasvanutele. Bridzhivõistlused jatkuvad kella 9.00—15.00 vahel, samuti malevõistlused. Kella 9.00—12.00 toimub rahvatantsuproov ja kell 9.30 esitatakse veelkord ESTO '76 film. Laulukooride proov peetakse kella 12.30—15.30-ni ning laulupidu algab kell 17.00 ja kestab kella 19.30-ni. Kell 20.00 algab noortepidu lähedalasuvas Westwoodi Dillon Disco's ja kestab kella 1.00-ni. Kell 20.00 algab ka sõduriõhtu Airport Marina hotellis, mis samuti kestab kella 1.00-ni.

Kolmap., 4. juuli algab palveteenistusega vabakoguduste vaimulikult ja korp! Rotalia kokkutulekuga kella 9.00—12.30. Erikoosolekud toimuvad kella 9.00—16.00-ni ja kell 10.00 esitatakse A. Kivilo eestiaineline film. Harold Tombachi algatusel ja organiseerimisel esitatakse kella 11.30—14.30 vahel teaduslik-poliitiline sümpoosion ingliskeelsete loengutega ja kella 14.00—15.00 toimub spordiauhindade üleandmine. Vaimuliku muusika kontsert peetakse kell 15.00 ning kell 19.00 algab Los Angelese Eesti Majas Pensionäride pidu, kestes kella 1.00-ni. Kella 20.00—23.00 ajal toimub Eesti Rahvusteater Kanadas külalisetendusena Riina Reiniku lavastusel G. Helbemäe „Oleksin laululind" etendus, laulupidude üldjuhi Johannes Kappeli elust.

Reedel, 6. juulil kell 8.30 toimub apostlik õigeusu vaimuliku poolt palveteenistus, kell 10.00—11.30 peetakse EOLL üldkoosolek ja kella 11.30 ajal toimub ERKÜ lõunasöök. Eesti Rahvusteater Kanadas esitab veelkord „Oleksin laululind" kella 13.00—16.00 ajal ning päevade kulminatsioonipunkt järgneb pidulik juubeliballiga kell 19.00. Laup., 7. juulil asutakse koduteele, — kauemaks jäämaks on aga veel võimalus osa võtta laup., 7. juulil ja pühap., 8. juulil toimuvast noorte rahvatantsu seminarist ja peost Eesti Majas. Lähemat informatsiooni majutamise ja reisivõimaluste kohta saab Torontos Hans Kivilt, tel. 466-4813.

Eric Püss võitis esiküti tiitli

T.E.Õ.J.S. korraldusel toimus 5. mail laskevõistlus haavlipüssist. Esikohale tuli Eric Püss. Seega Eric Püss kaitses Kindlustusselts H. Kiriku poolt väljapandud rändkarikat 1979 aastal. Teisele kohale tuli M. Veskimäe, kolmandaks H. Kuusik, järgnesid I. Sambla, Edgar Püss ja H. Sõrmus. Teisel võistlusringil E. Saare ja H. Särje vahel, võitis A. Nõmme poolt väljapandud eri-auhinna E. Saar.

★

Seltsi 1979 a. kevadine havipüügi võistlus korraldatakse laupäeval, 2. juunil Simcoe järve Cooks Bay'l. Võistluseks koguneda kell 7.30 hommikul Milleri paadisadama parkimise platsil. Võistlus toimub rändkarikale ja seltsi poolt väljapandud auhindadele. Lähemat informatsiooni võistluse korra kohta antakse kogunemise kohal.

Juhatus

VANCOUVER

Pensionärid tähistasid Emadepäeva

Vancouveri pensionärid oma korralisel kokkutulekul kolmapäeval, 9. mail tähistasid Emadepäeva. Kokkutulnud oli üle kaheksakümne pensionäri. Lauad olid kaunistatud lillede ja Eesti ja Kanada lippudega.

Traditsiooni kohaselt serveerisid mehed. Kokkutulnuid tervitas esimees Albert Krug ja emadele kinnitati päeva tähistamiseks rinda lillekimbud.

Ühislauluna lauldi „Kord mõtetes istus üks emake nii". Päevakohane kõne oli Ivi Valgre'lt ja deklamatsioon Linda Suurkaselt. Lõpulauluna lauldi „Ema süda".

Reisid ja puhkus

BENSIINIMÜÜGI KITSENDUSED AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES

Bensiini puudus Ameerika Ühendriikides on loonud segase olukorra milline vajab täielikku selgitamist enne kui võetakse ette puhkusereis lõunasse autoga.

Keegi ei tea õieti milline olukord ja võimalused on bensiini ostmiseks üksikutes osariikides praegu, veel vähem võib seda teda mis sellel alal võib juhtuda kaugemas tulevikus. Samuti ei ole olukord sama kõikides osariikides.

Olukord ei ole siiski nii halb kui seda on kirjeldatud ajakirjanduses mõnede üksikjuhtude järgi. Muidugi tuleb bensiini ostmiseks järjekorras seismisega arvestada.

Kalifornias anti välja seadus mille järgi paarisnumbriga lõppevate numbriplaatidega autodele müüakse bensiini ühel päeval, kuna paaritud numbrid saavad seda järgmisel päeval. Kui aga sõidate autoga, millel on väljaspool osariiki numbriplaadid, siis see seadus selle kohta ei ole maksev ja võite täita oma bensiinitangi eeldusel muidugi kui leiate koha kus on seda saadaval.

Käesoleval ajal on nr. 75 autoteel, mida enamik torontolasi kasutab lõunasse sõiduks, olukord rahuldav. Bensiini on saadaval olnud kogu päev, olgugi et hinnad on tunduvalt tõusnud. Kui kauaks see olukord püsima jääb, on muidugi teadmata.

Floriidas ei ole aga see nii ja umbes pooled bensiinijaamadest on pühapäeviti suletud. Käesoleval suvel ei kujune autosõit Ameerika Ühendriikides mitte muretuks.

Eelpool toodud asjaoludele toetudes oleks soovitav ebameeldivuste vältimisteks võtta tarvitusele järgmised ettevaatusabinõud:

1. Enne kui lahkute Ontariost küsida nõu Ontario Motor Leaguest tel. 964-3111, kui teie aga selle liige ei ole siis annab informatsiooni Info Road USA, tel. 964-3094.

2. Täita oma bensiinitank hommikul.

3. Ära kunagi lase bensiini seisu minna alla poole tanki.

4. Täida bensiinitank laupäeval, kui kavatsed autot pühapäeval kasutada.

5. Püüa hoiduda kuu lõpul pikema sõidu ettevõtmisest, kuna bensiinijaamadel on kuu müügi normid ja harilikult on need lõppenud. See ei tähenda seda, et bensiini saamine on võimatu, kuid on enam raskustega seotud.

5. Ära kanna tagavarabensiini autotrankis. See on ohtlik mitte ainult õnnetuste korral, vaid on seadusega keelatud mitmes osariigis ja karistatav.

Hans Kivi

KUJUNEVAD SÕJAROIMARITE PROTSESSID JANTIDEKS?

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Düsseldorfis toimuval sõjaroimarite protsessil mõisteti 19. aprillil neli kaebealust süütõendite puudusel vabaks, mis äratas suurt võõrastust Iisraelis ja Poolas. Teeb süütõendite puudumine menetlused NS-kurjategijate vastu enam ja enam farssideks? Või on ajaline distants liiga pikk selleks, et mõista süüdlaste üle kohut vastavalt demokraatliku riigi õigusnormidele?

„Ilma kahjudeta ei kulge need protsessid", kuulutas Bonni riigiminister Hans-Jürgen Wischnewski, lisades jurde, et liiduvalitsus peab tulema toime välispoliitiliste raskustega, eelkõige aga kõrgmõõdulise selgituse kaudu.

SPD-poliitik mõtles sellega vabaksmõistmisi Düsseldorfi Majdanekprotsessil ning ta sõnad olid nagu vastukajaks poola KP keskkomitee liikme Bakowski kriitikale, kes avaldas kahetsust, et sakslased alustasid alles paar aastakümmet pärast sõda NS-protsessidega. Iisraeli välisminister Dajan saatis oma pahameele-telegrammi välisminister Genscherile.

19. aprillil mõistis 17. vandekohtukoda Düsseldorfi maakohtu juures eraldi menetlustel neli kaebealust õigeks. Need olid esimesed otsused pärast 328-ndat protsessipäeva, mis algas 26. novembril 1975 viieteistkümne kaebealuse vastu, keda süüdistati vahialuste mõrvamises Majdaneki koonduslaagris. Vahepeal suri üks kaebealune, kuna üks teine tunnistati tervislikel põhjustel protsessivõimetuks.

Endine SS-kapten ja Majdaneki KZ-i arst Ernst Schmidt oli kohtu ees kaasabi pärast mõrvamiste juures. Ta oli selekteerinud kaheksa vahialust gaasikambrisse.

Samuti kaasabi pärast mõrvamistel olid kaebealusteks endised naisvalvurid Rosa Süss, Charlotte Mayer ja Hermine Böttcher.

Vähemalt neil neljal õigeksmõistetul ei saadud saksa õigusnormide põhjal langetada karistust süütõendite puudumise tõttu. Sama dilemma kollitab ka teistel protsessidel, mis praegu käimas mitmes linnas.

Majdanekis, Lublini lähedal, hukkus detsembri 1941 ja juuli 1944 vahel vastavalt kaebuskirjale vähemalt 250.000 inimest, saksa ja poola arvestuste järgi aga üle miljoni, kellest enamuses juudid.

Üle 300 tunnistaja Saksamaalt ja välismailt kuulati ule. Enamuses oli tegemist KZ-is üleelanute või ohvrite omastega. Endised vahialused nägid nüüd üle kolmekümne aasta hiljem enda ees hallijuukselisi muhedaid naisi, kes neid omal ajal tugevate SS-tüdrukutena kamandasid ja piinasid.

Pole mingi ime, et mõned silm-silma vastu seatud tunnistajad taasärganud õudsete mälestuste ajel andsid naisvalvurite kohta vastukäivaid seletusi — meenutades neid mõnikord inimlikena ja teinekord sadistidena.

Vabaksmõistetud naisvalvurid olnud kaastegevad laste brutaalisel toimetamisel gaasikambrisse. Aga selle kohta oli ainult üks tunnistaja, kelle seletused ei olnud piisavad kohtu poolt esitatud rangele mõõdupuule. / SS-arst Schmidti juhtumil rajanes süüdistus kahel tunnistajal, kellest üks suri enne protsessi algust. Tema kirjalikud tunnistused läksid aga lahku teistest tunnistustest, et need osutusid kohtule väärtusetuks. Teine tunnistaja võttis oma esialgsed süüdistused tagasi.

Juudi ühiskonna esimees Berliinis Heinz Galinski, nimetas esimesi otsuseid Majdaneki protsessil NS-rezhiimi poolt mõrvatute mõnitamiseks. Ta tundis nördimust selle üle, et süütõendite puudumine võis üldse ette tulla, kuid lisas juurde, et see on tingitud liiga hilja alustatud „NS-aja läbitöötlusest".

Tõepoolest keeldusid Poola asutised Majdaneki protsessi juhul välja andmast põhjendatud süüdistusmaterjali ning võimalike tunnistajate nimesid Saksa kohtutele. Tänapäeval arvab isegi poola kompartei keskkomitee liige Rakowski, et sakslased oleks pidanud avaldama selleks Poolale survet (!), et varem materjali kätte saada. Poola kohtud mõistsid ajavahemikus 1944—1950 süüdi mitmeid Majdaneki laagri valvureid, kuid alles pärast Saksa-Poola sõpruslepingu sõlmimist 1972 püüdsid Poola asutised saata sakslastele rohkem andmeid aktide ja süütõendite näol.

Kui Saksa prokuratuur alustas 1962. a. sihikindlat juurdlust Majdaneki vahtkonna kohta, olid ümmarguselt 1000 SS-valvurit ka surnud või teadmata kadunud. Pärast aastaid kestnud juurdlusi oli tal koos peagu 20.000 lehte süüdistusmaterjaliga.

Esimene protsessiaasta kulges venitamise, takistamise ja erapoolikussüüdistuste tähe all umbes kolme tosina kaitsja poolt. Sellele järgnesid kohtunike välismaareisid tunnistajate ülekuulamiseks; kord oli kohtunik, teinekord kaebealune haige. Tundidekaupa tuli lugeda akte.

Alles käesoleva aasta lõpul võib oodata Majdaneki protsessil uusi kohtuotsuseid. On võimalik, et tuleb õigeksmõistmisi.

Liberaalne juuraprofessor ja endine Berliini justiitssenaator Jürgen Baumann oletas juba 1965. a., et pärast 1970. aastat oodatavad otsused NS-protsessidel võivad olla sageli jandid, süütõendite puudusel võib sadada õigeksmõistmisi.

-kk

Kuldmedal Lia Viinamäele

Kanada Moodsa Võimlemise Liit hindas kuldmedaliga Lia Viinamäe teeneid vabatahtliku abistajana võimlemise edutamisel. Ta on esimene eestlane, kes saanud selle tunnustuse.

MÜÜGIL VÕÕRKEELSED RAAMATUD

INGLISE—EESTI SÕNARAAMAT	$12.50
BALTIC LITERATURE AND LINGUISTICS	8.50
E. Uustalu „FOR FREEDOM ONLY"	7.00
B. J. Kaslas „THE BALTIC NATIONS"	12.00
A. Oras (Inglise-Eesti) ESTONIAN LITERARY READER	6.00
Solzhenitsõn „THE GULAG ARCHIPELAGO" II (Köites)	15.95
Solzhenitsõn „THE GULAG ARHIPELAGO" III (Köites)	21.00
J. T. Flynn „WHILE YOU SLEPT"	4.95
POETI ESTONI	6.50
ESTO 76 MEDIA COVERAGE	5.00
VON DEN BALTISCHEN PROVINZEN ZU DEN BALTISCHEN STAATEN 1917—1918	33.00
K. Inno „TARTU UNIVERSITY IN ESTONIA"	8.50
J. C. Smith and W. L. Urban „THE LIVONIAN RHYMED CHROICLE"	10.00
F. Oinas „ESTONIAN GENERAL READER (Inglis-Eesti)	8.00
SECOND CONFERENCE OF BALTIC STUDIES	8.00
THE ESTONIANS IN AMERICA 1627—1975	7.00
BALTIC STATES	20.50
BIBLIOGRAFY OF ENGLISH-LANGUAGE SOURCES ON ESTONIA	5.00
FOLIA BIBLIOGRAPHICA nr. 6	5.50
FOLIA BIBLIAGRAPHICA nr. 5	5.50
A BIBLIOGRAPHY OF WORKS Published by Estonian scholars in exile	5.50
AUTUMN 1973 BOOKS ABROAD	2.00
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY	4.00
COMMENTARIES ON THE LIBER CENSUS DANIAE	12.00
THE DEPARTMENT OF THEOLOGY AT THE UNIVERSITY OF TARTU	5.50
THE SECOND CONFERENCE ON BALTIC STUDIES IN SCANDINAVIA (Volume I, II ja III) @	5.00
PICTURESQUE ESTONIA	15.00
G. Ränk „OLD ESTONIA"	12.00
E. Sanden „KGB CALLING EVE"	14.00
S. Kudirka „FOR THOSE STILL AT SEA"	7.95
DEATH HAS A CHILD'S EYES	4.00
PANSLAVISM AND RUSSIAN COMMUNISM	—.50
COOKING ESTONIAN STYLE	10.00

müügil „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Seedrioru Suvekodu uues tegevusaastas

Seedrioru noorte suvekodu alustab tegevust pühapäeval, 8. juulil neljaks nädalaks, kuni 5. augustini. Väikelastele (4—6 a.), kui leidub küllaldaselt soovijaid, on suvekodu avatud esimesed kaks nädalat. Suvekodu juhatajaks on Kunda Rist (Oakville'ist) ja perenaiseks Mahti Mälberg (Hamiltonist).

Suvekodu vajab mees ja naiskasvatajaid. Sooviavldused saata järgmisel aadressil: Hillar Amolins, 4 Undermount Ave., Apt. #3, Hamilton, Ontario, Canada L8P 3Z6.

Seedrioru tahab olla suvekodu eesti lastele. Üldreeglina on õppekeeleks eesti keel. Kodu eesmärgiks on eesti keele tundmaõppimise alal kõigiti kaasa aidata selleks, et laps eesti keelt mõistaks nii palju, et teistest aru saab ja ka ise suuteline on eesti keeles oma mõtteid avaldama. Koostöös lapse koduga on see eesmärk kättesaadav.

Laste registreerimine suvekodusse on alanud ja kestab kuni 10. juunini. Tähtpäevast kinnipidamine on olutiline suvekodu tegevuse lõplikult kavandamisel jne.

Registreerimislehti nõutada Seedrioru kohapealsete esindajate juures, nimelt: Kitchener — Hugo Allisma, St. Catharines — dr. V. Tammemägi, London — H. Karu, Hamilton j.t. keskused, kaasa arvatud USA — Hillar Amolins (aadress üleval).

Osavõtumaks nädalas on lapselt $55, teistel ja järgmistel samast perekonnast — $45. Registreerimismaks on $5 lapselt. Laste vastuvõtmisel väljastpoolt Seedrioru piirkonda kehtib põhikirja nõue, et lapsevanem peab olema Seedrioru toetavliige, (liikmemaks $20 aastas). Registreerimisel koos reg. maksuga ja toetavliikme aastamaksuga (kui see nõuetav) saata postiteel aadressil: Camp Seedrioru, c/o Hillar Amolins, 4 Undermount Ave., Apt #3, Hamilton, Ontario, Canada L8P 3Z6. Tshekid kirjutada „Estonian Summer Camp Society" nimele.

Laste vastuvõtmine toimub pühapäeval, 8. juulil kell 1 päeval ja vahetused samal ajal järgmistel pühapäevadel.

Teretulemast Seedrioru Suvekodusse 1979!

Seedrioru juhatus

Praost Manivald Heinami loomingu säilitamine

Seoses praost M. Heinami surma kümnenda aastapäevaga, mis langeb 30. maile, on üles kerkinud küsimus selle väljapaistvate võimetega Eesti Kiriku vaimuliku usulise loomingu kirjastamiseks. Praost Heinam oli pikemat aega Lõuna-Eestis Kanepi koguduse hingekarjane, kust elusaatus teda kandis põgenikuna Saksamaale. A. 1950 ta oli ligi 20 aastat Kanadas, Vancouveri EELK õpetajaks, teenides selle kõrval ka väiksemaid rahvusgruppe mujal. Vaikse ookeani piirkonnas. M. Heinam sündis 1. veebr. 1894 Harjumaal. Tema esimeseks elukutseks oli ohvitseri amet tsaari armees, kust ta siirdus Eesti Vabadussõtta, saavutades kapteni auastme. Tema sisemiseks kutsumuseks oli kirikuõpetaja amet, milleks ta lõpetas Tartu Ülikooli Usuteaduskonna. 29. jaan. 1923 ta ordineeriti EELK vaimuliku ametisse. Elava sõna kuulutuse kõrval ta oli viljakalt tegev usuala kirjamehena. Temalt on säilunud rohkesti käsikirjaliselt usuloomingut, mis vääriks koondamist raamatusse. Küsimus on üles kerkinud Manivald Heinami siit maailmast lahkumise kümnenda aastamälestusega. Vastava algatusega on USA Chicago Praostkonna praost Rudolf Kiviranna hiljuti pöördunud Vancouveri EELK koguduse esimehe Rudolf Olljumi ja koguduse uue hingekarjase õp. Thomas Vaga poole. Küsimusest huvitatuil on kõige õigem astuda ühendusse EELK Vancouveri kogudusega.

Soome on populaarne turismimaa

HELSINGI (M. E.) — Väljaspoolt Põhjamaid tuli Soome möödunud aastal umbes 297 000 turisti. See on 15% rohkem kui aastal 1977.

Nendest saabus lennukiga 51%, mereteed 32% ning maateid mööda 17%. Hooajaks olid juuni, juuli ja august.

Välja arvatud Skandinaavia, kõige rohkem turiste tuli Lääne-Saksamaalt, USA-st, Nõukogude Liidust, Inglismaalt ja Hollandist.

Nõukogude turistid reisivad peamiselt Lõuna-Soomes suurte gruppidena.

Seda vastu Soomest sõitis välja üle Skandinaavia piiride umbes 760 000 inimest, mis on paari protsendi võrra suurem kui aasta varem.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Kiri Inglismaalt

MARKSISM – 143 MILJONIT MÕRVATUT

COVENTRY („Meie Elu" kaastööliselt) — Philip Vander ELST on avaldanud pikema artikli inglise konservatiivses päevalehes „The Daily Telegraph" (19. märtsil) pealkirjaga: „Marksismi 143 miljonit mõrvatut". Ta on rajanud oma kirjutise Jean-Pierre Dujardini artiklile „Figaro Magazine'is" (1978. a. novembris), milles lähtub teesist, et „kommunismi tõde on rajatud sundimisvõimule, samuti genotsiidile (elanike massiline hävitamine rassilistel, rahvuslikel, usulistel vm. põhjustel — ÕS) kujutlemata skaalas."

Kirjutise autorid on avaldanud kommunismi „inimarve" tabeli. Sellest nähtub, et SSR-is kommunismi (ajavahemikul 1917—1959) „inimarve" (mõrvatud!) on: 66.700.000 ja ajavahemikust (1959. a. kuni tänaseni, minimaalselt hinnatud) — 3.000.000. Kommunism Hiinas on mõrvanud 63.784.000 elanikku, järelikult „revisjonistid" (venelased) on inimeste tapatalgus „hegemonistidest" (hiinlased) nelja miljoni võrra ees. Katõni mõrvaohvreid autor hindab 10.000-le ja saksa tsiviilelanikke mõrvatud kommunistide poolt nn. väljasaatmise aktsioonis (1945—1946) — 2.923.700. Kambodzhas (riik Indo-Hiinas) 1975. a. aprillist kuni 1975. a. — 2.500.000. Ülestõusude allasurumine ida-Berliinis, Prahas, Budapestis ja Balti riikides 1945—1975. a. — 500.000 ning kommunistide agressioonid Kreekas, Malaias, Burmas, Koreas, Filipiinidel, Vietnamis, Kuubas, Aafrikas ja Ladina-Ameerikas – 3.500.000 mõrvatud.

Philip Vander ELST nende arvude analüüsil leiab, et „nõukogude kommunismi tabelis bolshevike võimu algpäevist alates rahulolemata elemendi tapmisel on kujunenud päevaprobleemiks. Kui Venemaal ajavahemikus 1821—1906 tsaarivõimud hukkasid 997 „opositsionääri", seega 85-aasta jooksul, siis Lenini ajal (1917—1923), s.o. 6-aasta jooksul mõrvati 1 miljon 861.568 vastasrindlast, järjelikult tsaarivõimud võrreldes bolshevikega olid „pailapsed" inimelude hävitamisel.

Prof. Kuganov oma demograafilises ülevaates ajavahemikul 1939—1959, baseerudes nõukogude allikale 14. aprillist 1964 („Novie Rouskoi Slova") leiab, et 1917—1959 aastate (42-aastane ajakulg) jooksul likvideeriti 66 miljonit venelast. Ja Sergiu Grossu ajakohane uurimus (avaldatud 1975) näitab, et tänapäeval leidub Venemaal veel 2 miljonit poliitvangi ja 96 orjatöö-laagrit. Mis paneb meid südamest naerma, kui kuuleme Brezhnevi halisevat juttu „detente" teemal.

P. V. Elst, kirjutise autor, teeb kommunismi kohta järgmised järeldused: „See on alati olnud hävitamise ja vihkamise ideoloogia. Ta taotleb olla massi-liikumine ja pühendanud lihtinimese huvide kaitsele, kuid see on ajaloo jultunud vale. — 1950. a. saadik 13 riiki on langenud kommunismi ohvriks. Kas peame ka meie kasvatama paksu naha oma selgroole?" küsib ingliskeelse artikli autor. Vastus ajakirjaniku küsimusele: vasakspoolne rühm (marksistid) tõstab pead Briti Tööliparteis (nn. „Tribune" grupp). Nende arv Briti Alamkojas on tänapäeval juba 80-ne ümber. Kommunistide rühmitus ei vii aga ühtki kandidaati parlamenti, arvatud välja sõja-aastad (loe: kaks esindajat!).

☆

Briti tuntud muusikud ja näitlejad on avaldanud siinses ajakirjanduses üleskutse Vene võimudele, et nad laseksid ajutiselt välja ülemaailmselt kuulsa balleti-tantsija Rudolf Nurejevi vanapoolse ema, keda poeg pole näinud 17 aastat.

Selles briti kunstirahva apelatsioonis Brezhnevile öeldakse, et proua Farida Nurejev kannatab raske silmahaiguse all ja ta ainuke soov on veel kord näha oma poega. Kuid venelased ei ole andestanud Nurejevile, kes silmapilgul viibib tantsutuuriga New Yorgis ja hüppas 1961. a. Pariisis Kirovi nimelise balleti-trupist vabadusse. Briti kunstnike tuntud nimed — Alan Ayckbourn, sir John Gielgud, Yehudi Menuhin, Andre Previn, Ken Russell jt. rõhutavad oma üleskutses, et „Nurejev lahkus Venemaalt puht-kunstilistel põhjustel. Ja Nurejev, kes praegu on 40-aastane, on teinud suurt au oma sünnimaale".

Kõik senised briti kunstnike avaldused Vene võimumeestele — ja neid on olnud rohkesti — on olnud tulemusteta. Venelased on jäänud üksköikseks kriitika suhtes Helsingi kokkuleppe („detente") inimõiguste rikkumise osas, mis rõhutab lahutatud perekondade liitmist. Nurejev omalpoolt on ütelnud, et ta ema on väga murtud poja mittenägemisest. Nurejevi õde Venemaal on öelnud vennale, et KGB ei lase kindlasti Nurejevi ema Venemaalt välja. Seniste andmete kohaselt Nurejevi ema Venemaal pole veel eriliselt kimbutatud, vaatamata poja korduvatele palvetele Nõukogude valitsusele ja isegi Brezhnevile. Rudolf Nurejevi õed ja teised sugulased elavad Venemaal. Kuulus tantsija pole näinud oma õdede lapsi. Nähtavasti ta õed olid ärahüppamise ajal veel vallalised.

Briti kunstnikud rõhutavad, et Helsingi kokkuleppele kirjutasid alla 34 riiki ja Belgradi konverentsil koguti 107.000 allkirja, kus esindatud 60 riiki, kuid need pole andnud tänini mingit tulemust. Rudolf Nurejev ootab ikka veel oma 74-aastast ema, kes põeb rasket silmahaigust. Nähtavasti „kommunistlikus paradiisis" ei tunta andeksandmise mõistet.

☆

Inglismaal on ilmunud — nagu kirjutab „Coventry Evening Telegraphi" (20. märtsil) lasteraamatute kriitik teemal: „Nälg ja kitsikus". Elin Toona Gottschalki raamat „In Search of Coffee Mountains" (Kohvimägede otsingul) — kirjastus Kestrel, raamatu hinnaks £3.50. Kirjutise autor märgib: „Põgenike-laager Euroopas on pärastsõja loo ebatavaline asend ühele väikesele tüdrukule, kes end liigitab „paigast nihutatud isikuks" (displaced person). — Katrin ja tema perekond on üks paljudest eestlastest, ülerahvustatud, kehvalt-majandatud laagrites, lootes leida uut elu Inglismaal. Elin Toono-Gottschalk jutustab Katrini kogemusi nälja ja kitsikuse alal järelsõja segadustes. Ilusasti koostatud, süütu lapsesilmaga nähtuna, näitab inimolemuse parimat loomust. Juba sellepärast on see huvitav, kuna tegemist on autori lapsepõlve elamustega."

Kahjuks pole nende ridade kirjutaja veel lugenud seda raamatut, küll aga ta eestikeelset mälestusraamatut „Lotukata" (1969). Viimase kohta kirjutavad A. Mägi jt. „Eesti kirjandus paguluses 1944—1972": „Lotukata" (1969) sisaldab autori mälestusi Saksamaa põgenikelaagrist, asetatud kaheksa-üheksa aastase tütarlapse vaatlustasemele. Tüdruk on elava meelekujutusega, mõnigi kord oma fantaasiamaailma põgenev laps. Tema tasapinnale „alla" on projekteeritud palju üldinmlikke probleeme: julgeoleku puudumine, suhted loomade ja inimestega, võitlus ümbritseva, vaenulikuna tunduva maailmaga. Tüdruk osutub autori kujutuses täisväärtuslikuks ja komplitseeritud indiviidiks, kelle eluprobleemid pole kergemad ega lihtsamad täiskasvanute omadest. Lapseperspektiivist vaadeldud laagrielu kujutus annab uue aspekti selle seni täiskasvanute vaatevinklist käsitletud ainele. Toona vaatleb laagrimaailma humoristlikult, sooja südamega kaasa tundes ja inimeste nõrkusi andestades. Autori ja peategelase ellusuhtumine on positiivne, eluraskusi visalt ületav. Lapse peamisteks ajenditeks on uudishimu väilsmaailma suhtes, igatsus inimliku soojuse järele ja dünaamilise maailmapildi avardamise kirg". — Märkigem siinkohal, et Elin Toona (abielus Gottschalk) on sündinud Tallinnas 1937. a. näitejuht Enn Toona tütrena. Ta vanaisa oli luuletaja Ernst Enno. Elin Toona on endine Inglismaa eestlane ja ta ema elab Inglismaal, autor ise aga USA-s.

ARTO

ONTARIO PLACE PIDUTSEB SEE NÄDALALÕPP: KOLM SUUREPÄRAST PÄEVA LÕBUSTUSI, ETENDUSI JA „PIZZAZZ".

Tulge alla suve alguseks.

Sel laupäeval Ontario Place avab särava uue hooaja Hagood Hardy orkestriga forumil. Seal on uued asjad näha ja teha kogu hooaja kestel, alates rull-uisutamisega meie uuel 18,000 ruutjala suurusel väljakul, uus huvitav veelibisemine (avatakse 2. juunil). Seal on muusika, einetamine, tantsimine, suurepärased etendused „bandshellis" suurepärased uued programmid meie Cinesphere'is ja veel palju muud. Lõigake välja sündmuste kalender selleks nädalalõpuks, tulge ja pühitsege suve kogu nädalalõpp.

Lahtioleku ajad.
Park avatakse kell 10 e.l. ja suletakse kell 1 öösel. (pühapäeviti kell 10 õ.).
Teatrid avatakse kell 10.30 e.l. — viimane etendus algab kell 9.30 õ.

Igapäevane programm suvel.
(17. maist kuni 16. septembrini) Park avatud seitse päeva nädalas.

Pääsmete hinnad.*
Täiskasvanud (18 ja vanemad) $2.50,
$1.00 pärast kella 9 õ.
Juuniorid (13 kuni 17) $1.50.
Lapsed koos vanematega 50¢, ilma vanemateta $1.50.
Pensionäridel sissepääs tasuta.
*MÄRKUS: Mõned hinnad ja tingimused muutuvad Canadian National Exhibition ajal 15. augustist kuni 3. septembrini.

Avalik transport allmaaraudteelt edasitagasi toimub erihinnaga eribussidel ning samuti on sõitjatel kasutada bussid, trammid ja GO liiklusteenindus. TTC informatsiooniks helistada 484-4544. Parkimine on ettenähtud maismaal ja East Islandil.

Mitmesugust
Invaliididel on soovi korral kasutada ratastoolid tasuta. Ontario Place'i aladele ei lubata tuua koduloomi, „skateboard'e" ja jalgrattaid.

Ontario Place, 955 Lakeshore Blvd. West, Toronto, Ontario, Canada. M6K 3B9. (416) 965-7711.

ontario place

A Crown Corporation of the Government of Ontario, Ministry of Industry and Tourism. Hon. Larry Grossman, Minister.

SIIN ON TEIE JUHIS KES, MIS, KUS ja MILLAL. 19., 20. ja 21. mail.

19. mail Forumil
Kell 12 päeval 48. Highlanders Band, „Pipes" ja trummid esitavad Mini Tattoo.
1.30 päeval Laste programm Sharoniga, Lois ja Bram, Bobbi Kimby ja The Kids, klaunid, Ontario Place'i loomad, balloonid.
8.30 õ. The Hagood Hardy orkester, külalistena Alma Faye Brooks, Don Harron Carlie Farquharson'i osas, The Good Bros. Valdy.

20. mail Forumil
Kell 12 päeval ja 1.30 päeval samad etendused mis 19. mail.
8.30 õ. The Hagood Hardy Orkester, külalistena Frank Mills, Catherine McKinnon.

21. mail Forumil
Kell 12 päeval ja 1.30 päeval samad etendused mis eelmistel päevadel.
8.30 õ. The Hagood Hardy orkester, külalistena Dave Broadfoot, Carrol Baker, The Raes.
10.40 õ. ILUTULESTIK West Islandil

Cinesphere
Etendused iga pooletunni järele alates 10.30 hom., viimane etendus kell 9.30 õhtul. Näidatakse filmi „MAN BELONGS TO THE EARTH", peaosas Chief Dan George.

The Bandshell
Etenduste ajad kl. 6.00—7.30 p.l.
Laupäeval, 19. mail Sylvia Tyson ja Great Speckled Bird.
Pühapäeval, 20. mail Shirley Eikhard.
Esmaspäeval, 21. mail Bob McBride.

Teater I
Etendused iga poole tunni järe alates 10.30 hom. Viimane etendus 9.30 õ. "TIMELESS JOURNEY" reis vana Egiptuse varandustesse ja King Tutankhamun.

Teater II
Ajad kell 12 päeval, 1 p.l., 2 p.l., 3 p.l., 4 p.l. ja 5 p.l. TONY URBANO MARIONETTES.

Teater III
„REFLECTIONS" iga päev alates kell 10.30 hom.
Nädala lõpul marssivad orkestrid esinevad Ontario Place'i maa-alal.
Kõik see meelelahutus kaasub pääsmega.

TULE JA VAATA, MIS ON UUT ONTARIO PLACE'is. LÕBUSTUSED. KOGU PÄEV. IGA PÄEV.

Elli Kalvik

ILURAVI

KÜSIMUS: Millest tekib peanaha kõõmendamine ja kuidas sellest lahti saada?

94% inimestel on olnud ühel või teisel ajal kõõma probleeme. Peanaha kõõmendamise all mõeldakse sageli ka peanaha kestendamist ja et teada kuidas seda ravida selleks peame enne kindlaks tegema kas on tegemist tavalise kestendamisega või kõõmaga. Kõõma põhjustab „seborrheic dermatitis" ja on tavaliselt ühenduses rasvase peanahaga. Sellise kombinatsiooni puhul s.t. kõõm ja rasvane peanahk, peaksite kasutama head kõõma kõrvaldavat shampooni „Vanda beauty counselors shampoo". Juhul kui leiate, et juukseid mõjuvad liiga kuivana igakordse kõõmashampoo kasutamise järgi, siis kasutage vaheldumisi tavalise shampooniga või tarvitage esimeseks seebitamiseks kõõmashampooni ja teiseks tavalist.

Olen sageli kohanud inimesi, kes arvavad, et neil on peanaha kõõmendamine, kuid tegelikult on tegemist väga kuiva peanahaga. Kuiva peanaha põhjustajaks on jällegi erinev naha olukord.

Kuiv nahk koorub ära samuti kui kõõmgi ja põhjustab samu probleeme. Juhul kui teil on üle kogu keha kuiv nahk, siis võib oletada, et ka peanahk on kuiv. Sellisel juhul peske pead pehme shampooniga normaalsele nahale ja konditsioneerige vajaduse korral, (V.B.C. Herbal shampoo and herbal cream rinse & conditioning"). Erakorralise kuiva naha puhul aga „cream shampoo & conditioning gloss". Harjake juukseid õrnalt ja püüdke niipalju kui võimalik hoiduda kuumadest juuste kuivatajatest ja kuumadest rüllidest. Rasvane juuks vajab sidruni alusele rajatud shampooni s.t. „lemon shampoo".

Kõõma või kestendava peanaha põhjustajaiks võivad sageli olla kavälised tegurid nagu üleliigne „Hairspray" või „setting lotion'i" kasutamine või irriteerimine. Viimast põhjustavad elektritangid lokkimiseks, elektrirüllid ja juuksevärvid. Samuti ka mõned meditsiinid nagu „steroid ja birth controll pills".

Kõõma probleem võib esineda ka vastavalt aastaajale. Külm tuuline ilm vaheldumisi keskkütte soojuse ja kuivsusega kuivatab peanahka ja põhjustab kestendamise. Samuti liiga väikesed peanahale liibuvad mütsid, parukad ja sallid kui neid kantakse pikemat aega, võivad teha kõõmendamise halvemaks. Ka pingel on suur mõju kõõma soodustamisele.

Kõõmendamine on tavaliselt kõige tugevam juuksejoone ümbruses. Selle eemaldamiseks masseerige kõõma shampooni eriti hästi sellele alale. Ka on oluline jälgida shampooni ostmisel, et ta sisaldab aktiivseid aineid s.t. seliniumi, zinki, taari, sulfurit ja salicylic hapet. Värvitud või pleegitud juuste puhul valige shampoon, mis ei sisalda taari, sest viimane võib muuta juuksevärvi tunduvalt.

Kõõma shampoonid kuivatavad juukseid rohkem kui teised tavalised shampoonid, nii et konditsioneerige juukseid regulaarselt. Juhul kui peanahk on rasvane, kuid juusteotsad on kuivad või pleekinud, siis konditsioneerige ainult otsi.

Kõigi nende ülalmainitud tegurite kõrval kõõma probleemist hoidumiseks on ka väga oluline, et kasutate õiget shampooni vastavalt oma peanahale ja juuste rasvasuse sisaldavusele.

(Küsimused vastamiseks saata „Meie Elu" toimetusse või otseselt Elli Kalvik, 166 Sherwood Ave., Apt. 2, Toronto M4P 2A8. Tel. 483-1545).

Turismiliiklus Soome ja N. Liidu vahel kasvab

HELSINGI (M. E.) — Reisimine Soome ja Nõukogude Liidu vahel kasvab aastas keskmiselt 12—13% võrra ja praegu on välismaalasele lubatud 135 N. Liidu linna külastada.

Möödunud aastal oli „Inturistil" hotellites anda 40 000 voodikohta ja järgmise viie aastaku kestel neid planeeritakse juurde 40 000.

Kõige raskem jõupingutus „Inturistile" on kahtlemata olümpiamängud. Moskvas on reserveeritud umbes 6 miljonit piletit pealtvaatajaile, mis peaks olema poole rohkem kui Montrealis.

Soomes on olümpiareiside peakorraldajaks reisibüroo „Lomamatkat Oy", kes Moskvaga peab nõupidamisi ka pääsmete Soome jaoks saamiseks.

Cindy Õunpuu Kanada tippujujate hulgas

12-ne aastane eesti tütarlaps Torontost on tõusev ujumistäht Kanadas, olles eriti edukas rinnuliujumises. Aprillis Los Angeleses, Kalifornias, toimunud USA Western Championship'il saavutas ta 2 võistluste rekordit, nimelt 50 jardi rinnuli, aeg 30.9 ja 100 jd. rinnuli ajaga 1:09.2.

Võistlus toimus Sam Leonardo linnas, Hollywood'i ligidal, kuhu ujujaid tuli Hawaist, Western Statesidest, Alaskast ja Kanadast, kust 10.000-de treeningus olevast ujujast Kanadas valiti 8 noort poissi ja 8 noort tüdrukut, kelle kõigi ühe nädalase reisu- ja muud kulud kandis Kanada riik. Kanada edetabelis juhib Cindy 100 m. rinnuli, aeg 1:16.9 ja 200 m. rinnuli 2:46.6 11—12 aastaste klassis, millised ajad on vaid sekund või paar Kanada 13—14 a. rekordeist, mistõttu Cindy juba võistleb vaid senior-võistlustel. Arusaadavalt on kõik ta rinnuliujumise ajad Välis-Eesti rekordid.

Cindy treenib 5 õhtut nädalas Etobicoke Olympium ujulas, harrastab ka murdmaajooksu ja teisi sporte. 1980-da aasta Olümpiaadiks on ta vist veel liig noor, kuid 1984-dal loodetakse tast palju. Hiljutisel Kanada võistlusel ujus ta naiskondades, peamiselt rinnuli, kus saavutati 3 Kanada rekordit ja 3 Ontario rekordit. Cindy nimi seisab ka 10 ja nooremate teateujumise rekordeis (national), samuti omab mitmeid 11—12 aastaste Kanada teateujumisrekordeid. Tal on aega jatkunud osavõtuks kahest eesti ja ühest Balti ujumisvõistlusest, saavutades uusi rekordeid.

Ta ajad 100 m. vabalt on 1:05 ja 200 m. eristiilis 2:39.0.

Eriti paranenud on ta viimase aasta jooksul, arenedes peale rinnuliujumise veel liblikas ja vabalt, omades veel nõrkust seliliujumises. Cindy Õunpuud võib tõeliselt pidada aasta parimaks sportlaseks eesti tüdrukute hulgas. Poistest loomulikult oli parim — suusataja Robert Vellend. Ka Kai Heinar'il on edu võrkpallis.

Õunpuude terve pere on spordiharrastajad, Cindy alustas ujumisega 8-aastaselt. Los Angelese' Olümpiaadil loodame näha eesti ujujaid.

M. K.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

Kodumaal kasvatatakse lastest sõdureid

Viimasel ajal on okupeeritud Eestis hakatud sealse pioneeride nõukogu instruktori poolt propageerima sõjamängude korraldamist noortele, mis algab juba algkooli 1 klassiga. Seda on seotud kavalalt sportliku kasvatusega.

Nimetatud on need sportlik-sõjalisteks mängudeks, kuid sportlikule kasvatusele on jäetud vaid tähtsusetu osa.

Peatähtsus on puhtakujuline sõjaline tegevus, mis toimub võistluste korras. Kõik see toimub maastikul ja tegelikus olukorras, mille kavasse kuulub rännak, gaasitorbikute kasutamine, kaevikute ründamine, luure teostamine, granaadiheited, haavatute kandmine, takistuste alt läbiroomamine, tormijooks jne. Kogu tegevus toimub täies rakmes s.o. seljakotiga. Sinnajuurde kuulub ka õhupüssist laskmine — nimetamata on vaid jäetud millised märklauad on kasutamisel.

Sportlikuks tegevuseks võib ainult nimetada telkide püstitamist. Selle kõige läbiviimiseks on välja töötatud täpsed eeskirjad.

Meile kõigile tuntud lumesõda on samuti viidud sõjalisele alusele ja viiakse läbi „plaanikohaselt" kasutades luurerühmi, komanderisid, täpsusviskajaid ja eesliini.

Kõige selle juures on sõjalise olukorra kasutamine toodud nii lähedale kui vähegi võimalik.

H. K.

30-ndate aastate suurjooksja Taisto Mäki surnud

HELSINGI (M. E.) — 1. mail suri Helsingis kogu maailmas tuntud pikamaade suurjooksja Taisto Mäki 69-aastasena. Kuulsaks sai ta aastal 1939, millal esimesena maailmas jooksis 10 000 m alla poole tunni. Sama aasta osutus Mäe spordielu tippajaks, sest tollal jooksis ta viis maailmarekordit ja tema 5000 m Soome rekord püsis kuni 1955. aastani (14.08.8.).

Mäki ei võtnud osa Olümpiamängudest, sest 1940. a. ja 1944. a. Olümpiamängud lükati sõja tõttu edasi. Ta on osa võtnud 11-est maavõistlusest. 5000 m Euroopameistri tiitli Mäki saavutas 1938. a. ning vastavaid Soome omi oli tal kaheksa.

Ilmus kauaoodatud

GUSTAV RÄNK:

„SEST ÜMMARGUSEST MAAILMAST"

(mälestusi elust Saaremaal)

Hind $20.00

Postiga tellides lisandub saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Arhitekt August Esop

IN MEMORIAM

Arh. A. Esop suri Ottawas, omas kodus südame ataki tagajärjel 30. apr. 1979.

Kadunu sündis 10. dets. 1899. a. Harjumaal, Rapla vallas, Koigi külas, Otsa talus. Tagasivaade kadunu elule ja elutööle haarab kõiki neid murrangulisi ajaloolisi sündmusi, mida sellel generatsioonil tuli vahetult kaasa teha ja läbi elada. Selles suurt vastupidavust ja teotahet nõudvas võitluses on kadunu saavutanud tulemusi, mida ei saa jätta esile toomata.

Vabadussõja algul Tallinna Kunst-Tööstuskooli õpilasena astus ta vabatahtlikult Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni, kust ta 1919. a. juulis komandeeriti joonestajana Põllutööministeeriumi juurde kiireloomulistele maareformi ettevalmistustöödele. Seekordne määramine oli nagu heaks endeks, kuna A. E. pärastine tulemusrikas töö oli alaliselt seotud põllumajandusega.

Vabadussõjale järgnevas omariikluse ülesehitamise raames kujunes ehitustegevus hoogsaks eriti maal, kus Maareformi tulemusena tuhanded asundustalud vajasid hoonestamist. Selle töö organiseerimisel ilmnes terav ehitus-asjatundjate puudus. Kui tolleaegse Põllutööministri Th. Pooli püüdel rakendada põllumajanduslikku ehitustegevusse linnades tegutsevaid ehitus-ettevõtjaid ja arhitekte, ei annud tulemusi, siis pöördus ta Tallinna Tehnikumi poole, et sealt leida vanema kursuse üliõpilasi, kes oleks huvitatud sellest ehitustegevusest. Kuna A. E. oli 1919. a. sügisel astunud Tallinna Tehnikumi ehitusosakonna arhitektuuri harru, tundis hästi maaolusid ja omas Maareformi kohta juba varem saadud kogemusi ning vajas hädasti raha oma õpinguid lõpetamiseks, siis asus ta tööle Põllumeeste, Asunike ja Väikemaapidajate Liidu (pärastine Põllumajandusliit) juurde. See asutus sai toetust Põllutööministeeriumilt uute asunudstalude ehitusplaanide valmistamiseks. A. E. töötas algul Liidu juures ehitusinstruktorina, hiljem peale arhitekti kutse saamist 1926. a., Ehitustalituse juhatajana. Tema juhtimisel valmistati peale taluehituste veel plaane ühispiimatalitustele, koolidele, seltsimajadele jt. maaehitustele. Neil aastail toimetas ta Põllumajandusliidu väljaandena „Maaehitused I", milline teos sisaldas paremiku ehitusplaane. 1928. a. kutsuti A. E. Põllutööministeeriumi Põllumajanduse Peavalitsuse arhitektiks (põllutöökoolide, katsejaamade ja riigimõisate ehituste kavandamine ja ehitööde juhatamine).

1932. a. määrati A. E. Põllutööministeeriumi Asundusameti Ehitusbüroo juhatajaks. Büroo ülesandeks oli uudismaa asunduste üldplaanide kavandamine ja nende hoonestamiseks ehitusplaanide koostamine. Asundustalude hoonestamine sündis kas asuniku enda poolt ehituslaenu abil või ka Asundusameti ettevõttel. Suuremad uued asundused hoonestati kõik Asundusameti poolt, mis võimaldas plaanikohast hoonestamist: kasutada uusi maaoludele sobivaid ehitusviise, anda kogu asundusele ühtlane arhitektooniline ilme, kasutada maaehituste arhitektuuris eesti vanatalude omapäraseid ja kauneid vorme, et väljatõrjuda nn. aleviehitusstiili, mis sellal oli levimas. Umbes kümneaastase tegevuse kestel rajati üldtuntud asundused: Pikavere (Lagedil), Leetse (Läänemaal), Lepplaane (Pärnu lähedal), Peresaare (Alutagusel), Pillapalu (Aegviidus), Võidukülа (Pärnumaal) jt. Ehitusbüroo vaheldusrikkas, pingsas ja kahtlematult tulemusrohkes töös eesti maaehituste, eriti tuhandete asundustalude hoonete projekteerimisel ja nende tegelikul realiseerimisel, oli arhitekt A. Esop'il kõrgesti hinnatavaid teeneid. Oma eduka töötulemuste hindena annetati talli Eesti Vabariigi Presidendi poolt teenetemärk.

Kommunistlik okupatsioon 1940/1941 rakendas arh. A. Esop'it kui tuntud eriteadlast oma ideede teostamisel eesti põllumajanduse kolhoseerimiseks, mis seisnes Masina-traktorijaamade ja Hobulaenutuspunktite rajamises. Saksa okupatsiooni ajal Asundusamet küll taastati ja arh. A. E. oli seal abijuhataja kui ka Ehitusbüroo juhataja, kuid töötulemused olid kitsenduste tõttu väikesed.

1944. a. sügisel N. Vene uue okupatsioon eel arh. A. E. lahkus kogu perega kodumaalt, kui teekonnal läände ta pere, abikaasa kolme lapsega, hukkus merel „Nordsterni" torpeteerimisel, kuna ta ise pääses ja pidi viibima mõne aja haiglas. Põgenikelaagris A. E. rakendas kohe oma teadmised ja kogemused laagri õppetöökodade juhatamisega, tehnilise joonestamise alal loengute pidamisega ja ehitustööliste eksamineerimise komisjonist osavõtmisega. 1948. a. suvel saabus Kanadasse üheaastase töölepingu alusel jõujaamade ehitustöödele puusepana. 1949. a. augustis asus töötama Ottawas föderaalvalitsuse Avalike Tööde Ministeeriumis (Department of Public Works), kus töötas kuni pensionile minekuni 1964. a. lõpul. Ka see periood oli tema töös edukas, mida tõendab see, et ta saavutas seal arhitektide vahelisel võistlusel esimese auhinna tüüpilise maapostkontorihoone kavandi eest.

1951. a. arh. A. E. abiellus Ottawas prl. Agathe Vent'iga.

Arh. A. Esopi matusetalitus toimus 2. mail 1979. a. Ottawas, kus ta maine põrm tuhastati.

Kadunut jäi leinama tema abikaasa Agathe, arvukas sõprade ja US Raimla pere.

Puhka rahus!

J. E. Ilmas

HEAD PEREKONNA SÕPRA

ALICE REINMAA'D

Mina olen ülestõusmine ja Elu . . .
(Joh. Ev. 11:25)

mälestavad leinas

ALLAN SHELTON tütrega
HEINRICH VIRRO abikaasaga
OSKAR VIIA perekonnaga

Armast ema, vanaema ja ämma

ALIDE OTSA

sündinud 15. sept. 1890 Jõgeval
surnud 11. aprillil 1979 Tallinnas

mälestab vaikses leinas

tütar EVE KALLAS perekonnaga

Pani kätega vee keema

„Meie Post" Rootsis kirjutab Kodumaal omalajal tuntud „imearstist" Häädemeeste kihelkonna kirikuõpetajast Geschest, kes oma kätega oli võimeline vee keema panema. „Jaan'i" allkirjaga sõnumis üteldakse:

„Õpetaja Gesche andis oma ravialustele haigetele peale muu n.n. „tervise vett", mida hoiti musta paberisse mässituna, kuna päikese valgusel olla halb mõju veele.

Nagu kuulsin olla õpetaja Gesche kunagi ülikoolis lühemat aega ka arstiteadust õppinud. Ta tundis samuti suurt huvi loomulikkude ravitaimede vastu. Jutud käisid ringi, et tal olevat hea edu olnud jooksvahaigete raviga. Isegi nii hea, et need, kellel algul oli raske liikuda, peale ühekuulise ravikuuri tervise tagasi said. Kohapeal räägiti, et tema oma imeomaduse olla avastanud Vene-Jaapani sõja ajal, kus haiged olid leidnud, et kui õpetaja omad käed valutaval kohal hoiab, valud vähenevad. 1930 aastal viibides ta ooteruumis leidsin laual ühe saksakeelse raamatu, kus muuseas juttu oli ka teistest selleaegsetest „imeravijatest". Kahjuks olen unustanud raamatu autori ja pealkirja."

Oma armast vilistlast

jur.

VOLDEMAR LÜDIG'UT

sünd. 5. aprillil 1905 Eestis
surn. 8. mail 1979 Ühendriikides

mälestab sügavas leinas

KORPORATSIOON FRATERNITAS ESTICA

Lahkus igavikku hea sõber

ARTEMI KUKK

Olgu kerge Sulle võõramaa muld!

mälestavad leinas

MEINHARD ja ILSE

Armast onutütart

HULDA RÄTSEP'AT

surnud New-Hampshiere's U.S.A.

mälestavad leinas

AINO ROSENBERG abikaasaga
EVA MEIDLA abikaasaga
ALICE PÄRI

Armast

ALICE REINMAA'D

mälestavad kurbuses

ATS ja MAIMU HELLAT
ALMA KALLAS

Armast kaasmaalast

ATSO MATKUR'IT

mälestavad Masseys

HEINRICH OTTOKAR
ALEKSANDER KASEMAA abikaasaga
HARALD PURRE abikaasaga

Armast sugulast

ARTEMI KUKK'E

Tuulest ja tormist Sind välja kanti vaikuse valda.

mälestavad leinas

MARIE, ÕIE ja HANS

KIRIKLIKKE TEATEID

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
317 Mt. Pleasant Rd., Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8 telefon 483-4103

Pühapäeval, 20. mail jumalateenistust ja piiblitundi ei ole.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 27. mail kell 11 hommikul.

NAISRINGI KOKKUTULEKUD kolmapäeviti kell 6 õhtul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.
Jutl. Allan Laur
6 Wiarton Crt.
Thornhill, Ontario
L3T 2P4
tel. 889-0591

Laupäeval, 19. mail kell 7 õ. PIIBLITUND, Allan Laur.

Pühapäeval, 20. mail kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
Praost E. Lepik. Tel. 1-519-941-4309
RR 5, Orangeville, Ontario

Pühapäeval, 20. mail kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab preester E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel. Laululehed.

Koguduse juhatus ja vaimulik avaldavad südamlikku tänu kõigile annetajatele ja abistajatele, eriti aga koguduse naisringile meie näitemüügi hea kordamineku eest.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid.
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL
kl. 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 20. mail kell 10.15 hommikul PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 JUMALATEENISTUS. Kõnelevad: A. Liipere ja J. Miljan. Vaimulik muusika.

Kell 6 õ. KUULUTUS-KOOSOLEK. Korjandus abistamiskomiteele.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 20. mail JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.

Pühapäeval, 27. mail PIHIPÜHA JUMALATEENISTUS kell 1.30. Armulaud leerilaste vanematele, vanavanematele ja tuttavatele.

Pühapäeval, 3. juunil LEERILASTE ÕNNISTAMINE kell 11 hommikul. Samal pühapäeval ingliskeelne jumalateenistus kell 1 päeval.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

Eesti arst valvekorras
19., 20. ja 21. mail
Dr. H. Tari 922-3824
26. ja 27. mail
Dr. J. Marley 921-7777

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto.
Tel.: 698-7977 või 766-7853

Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.

Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough.

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 20. mail kell 1.30.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478

Laupäeval, 19. mail kell 2.30 p.l. VABAÕHU JUMALATEENISTUS perekond Hõbe-Põdra talus (Hwy 48 ja Royal Beachi Rd. nurgal). Laululehed.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti kl. 6—7.30 õ. kodus, muul ajal vastavalt kokkuleppele.

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1912
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

MÜÜGID

Ilus krunt müüa
UDORAS
tel. 787-5157

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepaär!
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

ARSTID

Leo Kann, D.C.
CHIROPRACTOR
Tel.: 489-0562
212 Dinnick Cr.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002
(lõunapool Eglintoni)

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
PLASTIK-
PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

ESTO '80 REISIBÜROO

ÜKSIK-, GRUPI- VÕI CHARTERLENNUD EESTI PÄEVADELE

Korraldame ringreisid Skandinaavias ja kontinendile

Tehke kõik reservatsioonid aegsasti

Helistage või külastage meid

Saadaval ESTO '80 informatsiooni ja registreerimislehed

ISIKLIKUD SÕIDUD ★ LENNUD — PUHKUSE VÕI ÄRIREISID NÜÜD VÕI TULEVIKUS ★ KASUTAGE MEIE ABI.

Teie teenistuses on Torontos Grete, Cathy, Jytte ja Dick või teie kodulinnas lähem P. LAWSON TRAVEL.

Grete Kristoffersen | Cathy Miller | Dick Gallegos | Jytte Nicholson

P. LAWSON TRAVEL the holidaymakers

2 Carlton St. Suite 1415 Toronto, Ont. M5B 1K2
Tel. (416) 862-8187

VEETKE PUHKUS FLORIDAS

AQUA-MAR-MOTELLIS

Kuulsa „INTRACOASTAL WATERWAY" ääres.

★ Motellis De-Luxe korterid ja muud tänapäeva mugavused. ★ Üks blokk ookeani randa, ligidal öö-klubidele ja äridele.

★ **SOODSAD SUVEHINNAD** ★

Alates 1. maist

555 N. Riverside Dr., Pompano Beach, Florida 33062, tel. 305-943-8800

Omanikud OSS ja MAIRE RIISMA

GARDENIA FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
466-1502

MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks.

Äri on avatud pühapäeval, 3. juunil Vana-Andrese kiriku Leerilaste õnnistamise puhul kl. 9.30 h.—1 päeval

Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.

Pühapäeval, 6. mail õnnistati St. Pauli kirikus 62 Eesti Ev. Luteri Usu Peetri koguduse leerinoort. Vasakult — 1. rida: Tiina-Ly Haamer, Margaret Ly Peets, Anu Ruth Remmelg, Reet Susan Pruvli, organist Inga Pia Korjus, õpetaja Oskar Puhm, piiskop Karl Raudsepp, koorijuht Margit Viia, Karin Ilves, Heily Reet Niidas, Ingrid Mandra, Lembi Ann Loo. — 2. rida: Ester Pomerants, Ingrid Engman, Cara Laimets, Linda Lindau, Triina Mölder, Linda Laikve, Mari Lenk, Karen Lenk, Kai Reet Kirsiväli, Karin Lepson, Tiina Kurvits, Anne Lee Kriisa, Tiina Püssa. — 3. rida: Maia Ülle Lenk, Christina Greenbaum, Edda Kristin Leppik, Evelyn Valge, Heidi Laikve, Sirje Mai Järvel, Debbie Ly Paju, Anita Greenbaum, Hedda Ellen Leppik, Kristiina Valter, Tiina Ester Tigane. — 4. rida: Hanno Niidas, Peter Ilves, Martin Tilk, Arvo Reitav, Erik Reitav, Raivo Tähiste, Hillar Lauri, Kenneth Valvur, Martin Pede, Rein Andre, Mark Kann, Toomas Raja, Ants Ärm, Peter Kriisa, Peeter Leppik, Peter Ranniste. — 5. rida: Paul Kako, Markus Alliksaar, Peter Spirka, Aldo Elb, Ronald Pärna, Kalle Lüdig, Richard Laanvere, Peter Pahapill, Ingvar Liitoja, Richard Randmaa, Sannu Mikk Mölder, Stephen Toivo Makk, Eric Pahapill, Robert Saarna.

Foto — Home Movie Service

KUIDAS VÄLTIDA LASTE PIMEDAKS JÄÄMIST

LILO WOLF

(CANADIAN SCENE) — Väga vähesed teavad, et amblüoopia (laik silm) ja strabismus (teaduslik nimetus kõõrdsilma kohta), on haigusnähted, mis vajavad kohest tähelepanu ja kõrvaldamist nii kiiresti kui võimalik, et vältida pimedaks jäämist. Kui laps on 6—7 aastat vana, on nende haigusnähete kõrvaldamisega juba hilinetud.

Väga paljud vanemad arvavad, et nende lapsed peavad enne oskama lugeda või vähemalt kõnelda kui nende silmahaigusi saab hakata ravima. „See vaade on vale", ütleb dr. William Macrae, Toronto Lastehaigla silmaarst ja Toronto ülikooli opthalmoloogia professor. „Ükski laps pole liiga noor silmaarsti juurde minemiseks." Kui vanemad leiavad, et lapse silmad pole normaalsed, kui laps neid pidevalt hõõrub, siis on lapse silmad haiged ja ta nägemist tuleb arstil lasta kontrollida. Isegi kui need haigussignaalid puuduvad, tuleb laste silmi lasta regulaarselt kontrollida alates 3—4 a. vanusest.

Mida varem silmahaigus avastatakse, seda lühemaks osutub raviaeg ja seda paremad on tulemused. Laps, kes vaatab kõõrdi, näeb kahekordselt, kumbki silm näeb isemoodi — see kõik on lapsele väga eksitav elukogemus. Laps püüab oma olukorda ise parandada ja ta ei hakka vaatama haige silmaga, ta nagu automaatselt lülitab selle silma tegevusest välja. Kuid kui silma ei kasutata, hakkab see atrofeeruma ja nägemisvõime mändub. Kui laps jõuab koolieikka, on ta üks silm täielikult kaotanud nägemisvõime ja maailmas pole ühtegi ravimit, mis pimeda silma uuesti nägema paneks. Sellepärast ongi oluline, et laps viiakse silmaarsti juurde niipea kui vanemad märkavad lapse silmade juures midagi ebatavalist.

Ravi sel puhul ei ole pikk ega ebamugav. Enamuses seisneb see selles, et terve silm kaetakse kinni, mis sunnib haige silma tööle, silm muutub jälle normaalseks ja laps hakkab ühtlaselt nägema mõlemi silmaga.

Muidugi võivad inimesed normaalselt elada ka siis kui nad ainult ühe silmaga näevad. Kuid sel juhul on alati mureks mis saab siis kui haige silm peaks kuidagi viga saama. C.N.I.B. andis välja raamatukese, kus on kirjeldatud mitmesugused silmavead ja kuidas neid vältida, nagu purunemata klaasist prillide kandmine, autokaitserihmade kasutamine, näomaski kandmine hokimängu juures jne. Raamatus selgitatakse ka vajadust leetrite vastu kaitsepritsi saamiseks, kuna rase ema, kes leetritesse jääb võib sünnitada pimeda lapse.

Lähemaks informatsiooniks silmahaiguste kohta ja kuidas neid vältida, võtke ühendust Canadian National Institute for the Blind (C.N.I.B.) National Office, 1929 Bayview Ave., Toronto, Ont., M4G 3E8, tel. (416) 486-2500.

Ontario lasteaedade kasvandikele ja eelkoolilastele on olemas eriline teenindus, kus vanemaile antakse selgitusi mitmes keeles, juhatatakse kätte vastavad silmaarstid ja püütakse lahendada laste silmahäirete probleeme. Lähem informatsioon: Ontario Foundation for Visually Impaired Children Inc., Box 1116, Station D, Toronto, Ont., M6P 3K2, tel. (416) 767-5977.

KUHU MINNA?

★ Neljap., 24. mail Kalev-Estienne klasside võimlemis-demonstratrioon Monarch Park keskkooli Võimlas algusega kl. 7.30 õ.

★ Reedel, 25., 26. ja 27. mail Põhja-Ameerika Eestlaste Üldlaulupidu Torontos.

★ Laup., 26. ja 27. mail Eesti Kunstnike Koondise Kevadnäitus Eesti Majas kl. 12—10 õ.

★ Pühap., 27. mail EKK näitus „Eesti vaipu 20. sajandil" Tartu College'is kl. 10 h.

★ Pühap., 27. mail Gert Helbemäe muusikaline näidend „Oleksin laululind" Eesti Rahvusteater Kanadas esituses Ryerson'i teatris algusega kl. 5 õ.

Püstoliga soomlane mõisteti kolmeks aastaks kinni

HELSINGI (M. E.) — 34-aastase soome kärusnahaõhendaja Markku Eklundi reis N. Venemaale lõppes juba Kyla-Uroola tollijaamas.

Ta asus püstoli ja nelja padruniga turismireisile Leningradi, aga vene ametivõimud arreteerisid varem mitu korda reisijuhina tegutsenud mehe kohe, kui ta läks esitama oma pabereid. Relvade veo eest peetakse seal väga tõsiseks kuritööks — maksimaalne karistus võib tõusta juba kümneks aastaks trellide taha.

Eklundi peeti kinni vanglas ja 4. mail mõistati ta kinni kolmeks aastaks. Kohtuotsus on tingimuslik ja nii saabus mees Soome 5. mail. Püstoli uueks kodukohaks jäi aga Nõukogude Liit.

Relva tahtis endine reisijuht Venemaale viia, et enda kaitsta sealsete kuritegijate vastu.

Brezhnev ei ole võimeline allakirjutama

Vastastikune relvastuse piiramise kokkulepe, mis pidi sisaldama 100 leheküle on nüüd valmis ja see pidi kirjutatama alla 15.—18. juunini 1979. a. Viinis. Nüüd selgub, et N. Liidu president L. Brezhnevi tervis ei luba tal minna SALT II allakirjutama. Lepingu allakirjutamine, millega president J. Carter arvatakse müüvat venelastele maha õiguse oma maad ja oma liitlasi kaitsta, peab ootama kuni L. Brezhnevi tervis paraneb.

Südamlik tänu

kõigile, kes mind mu 75. aastatähise möödumisel nii rohkearvuliselt üle külvasid väärtuslikkude kinkidega, lilledega, õnnesoovikaartidega ja käepigistustega.

OSKAR HAAMER

Charter Lend

Lääneranniku suvepäevadele

$245.—

Kiwi Travel — Toronto Eesti Majas
466-4813

MALE

Kõiki malehuvilisi palutakse Toronto Eesti Maleklubi ja „Tallinn Festival'i" korraldajate poolt osa võtta järgmistest üritustest: 24. mail toimub Toronto Eesti Maja ruumis nr. 12 kell 7.30 õhtul malemängu sõprus-õhtu. Sellele järgneb 7. juunil, samades ruumides ja ajal kiirmale turniir. Osavõtjatel palutakse oma malendid ja malekellad kaasa tuua. Toimkond teeb eeltöid „Tallinn Festival 79" raamides maleturniiri korraldamiseks.

★

Möödunud aastal 5 voorulise „Läänemere maade maleturniiri" võitis P. Beckwith (4½ p.) teist kohta jagasid P. Hirvonen ja J. Järve (3½ p.). Kolmandale kohale tuli V. Pikkand (3 p.). Osavõtsid veel H. Aavik, L. Joselin, A. Luiker, O. Mankio, A. Mustel, A. Perro, M. Randla, M. Sakalinis ja E. Ylänkö.

Aeg

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.

Annetaja soovid täidetakse.

EESTI MAJA, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

JAAN ALMER KATUSETÖÖD

Teeme uusi ja parandame vanu, samuti suvilate katuseid.

Helistada tel. 699-5295

NALJAD

Dresdenis küsib väike Franz isalt: „Papa, mis asi on seltsimees?"

„See olen mina. Ma olen parteis."

„Aga mis on naisaktivist?"

„Sinu ema. Ta täidab alati töö juures üle normi."

„Aga mis asi on tulevik?" puurib Franz edasi.

„Sinu väike õde. Ta on meie vabariigi tulevik."

Õhtul ütleb Franz isale:

„Seltsimees, ütle naisaktivistile, et meie tulevik on end täis teinud".

★

Ida-Berliinis jutlevad kaks seltsimeest.

„Oled sa kuulnud," küsib üks, „et kindral Kulicke on vahistatud?"

„Mispärast? Ta oli ju läbi ja läbi korralik inimene."

„Just selle pärast."

★

Frankfurdis istuvad kaks kerjust tänaval. Möödaminev ameerika sõdur viskab neile dollari mütsi. Seepeale üks kerjus:

„Mis sa arvad, Egon? Kas võtame veel dollareid vastu?"

★

Kolm sõbrannat pihivad oma minevikku.

„Tunnistasin oma mehele enne abiellumist kõik oma patud üles," ütleb üks.

„Selleks pidi sul aga metsik julgus olema," arvab teine.

„Ja erakordne mälu," lisab kolmas juurde.

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

võtab tellimisi vastu alumiinium uste, akende ja välisseina katete tööde peale (aluminium siding). Neljas värvis alumiiniumist veerennid ilma jätkudeta (ühes tükis). Tasuta hindamine.

Töö kiire ja korralik.

H. OSSO, tel. 884-4558 ja 832-2238, Richmond Hill, Ont.
Met. lic. nr. B 888

TORONTO LINN

TEADE JÄÄTMETE ÄRAVIIMISE KOHTA

VICTORIA DAY ja QUEEN'S BIRTHDAY — esmaspäeval, 21. mail on puhkepäev.

Seal ei ole jäätmete äraviimist esmaspäeval, 21. mail.

Regulaarne esmaspäevane äraviimine toimub teisipäeval ja teisipäevane toimub kolmapäeval.

Seal EI OLE AJALEHTEDE ja suurte esemete (külmutuskapid, diivanid, madratsid, aiapraht jne.) äraviimist kolmapäeval, 23. mail.

Pange oma ajalehed ja suured esemed äraviimiseks välja kolmapäeval, 30. mail.

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
Commissioner of Public Works
City of Toronto

DANA'S FABRICS

ELEGANTSES KVALITEEDIS PARIM KANGASRIIETE VALIK SUURIM KOGU EUROOPA KANGAID

Meie spetsialiteet on villased, puuvillased, siidi ja linased riided.
Külastage meid ja kogege sõbralikku teenistust.

15 BALMUTO STREET, TORONTO
(Yonge ja Bay vahel, lõunapool Bloori)

ILMUS MÜÜGILE

EPP-KARIKE JURIMA-SONIN

heliplaat

„ESTONIAN SONGS"

Hind $8.00 pluss Ont. müügimaks 7%.
Postiga tellides lisandub saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

JOHN E. SOOSAAR, C.A.

Chartered Accountant

Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7

Tel. 862-7115

„Meie Elu" hilinenud kättesaamise puhul palume allolev kupong välja lõigata ja täidetult saata „Meie Elu" aadressile.

To: Estonian Publishing Co. Toronto Ltd.
Estonian Weekly „Meie Elu"
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

COMPLAINT TO THE POSTMASTER GENERAL OF CANADA

We subscribe to the Estonian Weekly „Meie Elu" — „Our Life"

Subscriber's name .....

Address (please type or print) .....

..... Postal Code .....

Estonian Weekly „Meie Elu" number ....., dated on .....

..... 1979 and mailed one day earlier from Toronto, was delivered by mail to my address on ..... 1979. This is ..... days after posting.

Usually issues of the "Meie Elu" have been delivered in ..... days. Please inquire as to the cause of this delay. We would appreciate more rapid and normal postal service in the future.

Yours truly,

....

(Date of complaint) (Signature)